

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2022
Avaldamismärge:	RT I, 31.03.2022, 2

Kogumispensionide seadus¹

Vastu võetud 14.04.2004

[RT I 2004, 37, 252](#)

jõustumine 01.05.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.12.2004	RT I 2004, 90, 616	01.01.2005
10.05.2006	RT I 2006, 26, 193	01.01.2007
22.11.2006	RT I 2006, 56, 417	01.01.2007
14.11.2007	RT I 2007, 62, 395	01.01.2008
17.01.2008	RT I 2008, 7, 52	01.01.2009
23.10.2008	RT I 2008, 48, 269	14.11.2008, osaliselt 01.01.2011
11.12.2008	RT I 2008, 60, 331	01.01.2010
14.05.2009	RT I 2009, 26, 161	28.05.2009
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
17.06.2010	RT I 2010, 38, 231	01.07.2010
20.10.2010	RT I, 18.11.2010, 1	01.01.2011
26.01.2011	RT I, 18.02.2011, 1	01.08.2011, osaliselt 28.02.2011 ja 01.01.2012
23.02.2011	RT I, 24.03.2011, 1	03.04.2011, osaliselt 01.08.2011
07.03.2012	RT I, 29.03.2012, 1	30.03.2012
06.06.2012	RT I, 02.07.2012, 2	01.01.2013
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013, osaliselt 16.07.2012
10.10.2012	RT I, 25.10.2012, 1	01.12.2012
20.11.2013	RT I, 13.12.2013, 1	01.01.2014
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
10.06.2015	RT I, 07.07.2015, 1	01.01.2016
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015
09.12.2015	RT I, 30.12.2015, 5	01.01.2016
15.06.2016	RT I, 08.07.2016, 1	01.01.2017
12.10.2016	RT I, 25.10.2016, 1	26.10.2016

14.12.2016	RT I, 31.12.2016, 3	10.01.2017
07.06.2017	RT I, 26.06.2017, 1	06.07.2017, osaliselt 01.05.2018 ja 01.09.2018
19.06.2017	RT I, 03.07.2017, 2	13.07.2017, osaliselt 01.01.2018 ja 21.05.2018
19.06.2017	RT I, 07.07.2017, 2	01.01.2018
26.10.2017	RT I, 17.11.2017, 3	23.02.2018 - jõustumisaeg muudetud: jõustub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (uuesti sõnastatud) (ELT L 26, 02.02.2016, lk 19–59), rakendamiskuupäeval [RT I, 30.12.2017, 3]– Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv (EL) 2018/411, 14. märts 2018, millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/97 seoses liikmesriikide ülevõtmismeetmete kohaldamise kuupäevaga (ELT L 76, 19.03.2018, lk 28-29) – 01.10.2018
15.11.2017	RT I, 28.11.2017, 2	01.01.2018
13.12.2017	RT I, 30.12.2017, 3	03.01.2018
17.10.2018	RT I, 26.10.2018, 1	01.04.2022, osaliselt 01.07.2020; osaliselt muudetud [RT I, 31.03.2022, 1]
21.11.2018	RT I, 07.12.2018, 1	17.12.2018, osaliselt 01.01.2019
12.12.2018	RT I, 28.12.2018, 1	13.01.2019
12.12.2018	RT I, 03.01.2019, 1	01.01.2021, osaliselt 13.01.2019; osaliselt muudetud [RT I, 27.10.2020, 1]
13.02.2019	RT I, 04.03.2019, 1	01.07.2020 - jõustub nõukogu määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.09.2015, lk 9–29), artikli 4 lõike 3 või artikli 9 lõike 3 kohase Euroopa Komisjoni otsuse tegemise aastale järgneva aasta 1. jaanuaril. Kui Euroopa Komisjon teeb otsuse pärast kalendriaasta 1. oktoobrit, jõustub Euroopa Komisjoni otsuse tegemise aastale ülejäreneva aasta 1. jaanuaril; jõustumisaeg osaliselt muudetud [RT I, 28.02.2020, 2]
18.02.2020	RT I, 28.02.2020, 2	01.07.2020
15.04.2020	RT I, 21.04.2020, 1	01.07.2020
11.03.2020	RT I, 27.10.2020, 1	06.11.2020, osaliselt 01.01.2021 ja 01.01.2022; osaliselt muudetud [RT I, 28.12.2020, 1]
15.12.2020	RT I, 28.12.2020, 1	02.01.2021, osaliselt 01.09.2021 ja 01.01.2022
08.12.2021	RT I, 22.12.2021, 4	01.01.2022
16.03.2022	RT I, 31.03.2022, 1	01.04.2022

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

Käesolev seadus sätestab kogumispensioni sisse- ja väljamaksete tegemise tingimused ja korra eesmärgiga pakkuda isikule pensionieas täiendavat sissetulekut lisaks riiklikule pensionikindlustusele. [RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

§ 2. Kogumispension

- (1) Kogumispensioni liigid on:
- 1) kohustuslik kogumispension;
 - 2) täiendav kogumispension.

(2) Kohustuslik kogumispension on seaduse kohaselt makstav hüvitis, mille saamiseks omandatakse käesoleva seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse kohaselt kohustusliku pensionifondi osakuid või tehakse investeeringuid kohustusliku kogumispensioni investeerimiskonto (edaspidi *pensioni investeerimiskonto*) kaudu.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Täiendav kogumispension on hüvitis, mille saamiseks omandatakse vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmitakse täiendava kogumispensioni kindlustusleping vastavalt käesolevas seaduses sätestatud tingimustele ning mille suhtes kohaldatakse tulumaksuseaduses sätestatud soodustusi.

§ 3. Pensionifond

(1) Pensionifond on lepinguline investeerimisfond, mille põhieesmärk on kogumispensioni võimaldamine pensionifondi osakuomanikule käesolevas seaduses ja investeerimisfondide seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

- (2) Pensionifondi liigid on:
- 1) kohustuslik pensionifond;
 - 2) vabatahtlik pensionifond, sealhulgas tööandja pensionifond.
- [RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(3) Kohustuslikku pensionifondi tehakse sissemaksid ja sellest tehakse väljamakseid seoses kohustusliku kogumispensioni saamisega.

(4) Vabatahtlikku pensionifondi tehakse sissemaksid ja sellest tehakse väljamakseid seoses täiendava kogumispensioni saamisega.

(5) Tööandja pensionifond on vabatahtlik pensionifond, kuhu võib oma töötajate, avaliku teenistuse seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud isikute ja ametnike (edaspidi *teenistujate*) ning tulumaksuseaduse § 9 tähenduses oma juhtimis- ja kontrollorgani liikmete eest sissemaksid teha üksnes selle pensionifondi tingimustes nimetatud tööandja.
[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 01.04.2013]

§ 3¹. Pensioni investeerimiskonto

(1) Pensioni investeerimiskonto on käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud kohustatud isiku nimel pensioniregistri kontohaldurist krediitdiasutuses või krediitdiasutuse Eesti filiaalis (edaspidi mõlemad *krediitdiasutus*) avatud pangakonto, millele laekub käesolevas seaduses ettenähtud korras kohustusliku kogumispensioni makse.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Pensioni investeerimiskontole laekunud raha investeerib kohustatud isik või see isik, kes ei ole enam kohustatud isik, kuid kellel on pensioni investeerimiskontol raha või selle eest soetatud finantsvara.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Investeeringute tegemiseks pensioni investeerimiskonto kaudu võib kasutada üksnes tulumaksuseaduse § 17¹ lõikes 2 ja 3 nimetatud finantsvara, arvestades sama paragrahvi lõikes 4–8 sätestatud.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontol võib registreerida üksnes pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisest ning tulumaksuseaduse § 17¹ lõike 2 punktis 4 nimetatud hoiuse avamiseks sõlmitud lepingu, punktis 5 nimetatud investeerimisriskiga elukindlustuslepingu ja punktis 6 nimetatud tuletislepingu (edaspidi *finantsvara soetamisel sõlmitud leping*) lõppemisest laekunud raha ja finantsvaralt teenitud tulu kantakse pensioni investeerimiskontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Pensioni investeerimiskontol olev raha ja selle eest soetatud finantsvara ei või olla tagatiseks või muul viisil koormatud.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(7) Pensioni investeerimiskonto avamise ja haldamisega seotud tasud ning tasud, mis kaasnevad finantsvara soetamise ja võõrandamisega, samuti finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu lõppemisel makstavad tasud, makstakse pensioni investeerimiskontol olevast rahast või soetatud finantsvara arvelt. Kui isiku samas krediidiastutuses avatud pensioni investeerimiskontodel ei ole raha ning isikul puudub pensioni investeerimiskontol oleva raha eest soetatud finantsvara, mida saaks kasutada kulude katmiseks, kaetakse kulud isiku samas krediidiastutuses oleval muul pangakontol oleva raha arvelt.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud nõude täitmise tagab pensioni investeerimiskonto avanud krediidiastutus. Pensioni investeerimiskontol olnud raha eest sõlmitud tulumaksuseaduse § 17¹ lõike 2 punktis 5 nimetatud investeerimisriskiga elukindlustuslepingu puhul tagab käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud nõude täitmise selle kindlustuslepingu sõlminud kindlustusandja.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimusest kinnipidamise tagab pensioni investeerimiskonto avanud krediidiastutus.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(10) Kui ilmneb käesoleva paragrahvi lõikes 8 või 9 sätestatud nõude rikkumine, on vastavalt krediidiastutuse või lõike 8 teises lauses sätestatud juhul kindlustusandja kohustus taastada rikkumise-eelne olukord.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud investeeringute ja lõikes 5 nimetatud finantsvaraga seotud tehingute tegemiseks on lubatud kasutada ka isikule krediidiastutuse poolt avatud muud kontot, mis on seotud tema samas krediidiastutuses avatud pensioni investeerimiskontoga ja mille suhtes kohaldatakse lõigetes 2–10 sätestatud nõudeid.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

§ 4. Pensionifondi nimetus

[Kehtetu -RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

§ 5. Teiste seaduste kohaldamine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Pensionifondile, pensionifondi valitsevale fondivalitsejale või tema filiaalile (edaspidi mõlemad *pensionifondivalitseja*), pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule, pensionifondi depositeoriumile ning kogumispensioni sisse- ja väljamaksete tegemisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(2) Pensionifondi osakust tulenevad õigused ja kohustused ning tehingud pensionifondi osakuga sätestatakse investeerimisfondide seaduses käesolevast seadusest tulenevate erisustega. Pensionifondi osakutele sissenõude pööramisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 64 lõigetes 11–13 sätestatud.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(2¹) Pensioni investeerimiskontol olevale rahale ja selle eest soetatud finantsvarale sissenõude pööramisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 64 lõigetes 11 ja 13 kohustusliku pensionifondi osaku kohta sätestatud.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest, Finantsinspektsiooni seadusest, investeerimisfondide seadusest, krediidiastutuste seadusest ja väärtpaberituruseadusest tulenevaid erisusi.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

2. peatükk KOHUSTUSLIK KOGUMISPENSION

1. jagu Kohustusliku kogumispensioni makse

§ 6. Kohustatud isik

Kohustatud isik on tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist füüsiline isik, kelle eest sotsiaalmaksu maksja on kohustatud maksma sotsiaalmaksu või kes enda eest maksab sotsiaalmaksu ning kes on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset (edaspidi *makse*) käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud tasudelt.

§ 7. Makse objekt

(1) Makset tasutakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ajavahemikul sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 1–6, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasudelt.
[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(2) Makset ei tasuta sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 7 ning §-s 3 nimetatud summadel, samuti sotsiaalmaksuseaduse §-s 6 nimetatud isikutele makstavatelt summadel ning töötuskindlustuse seaduses sätestatud töötuskindlustushüvitselt.

(2¹) Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse kohaselt ettevõtluskontole laekunud summadel tasutakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ajavahemikul makset vastavalt nimetatud seadusele, kohaldamata käesoleva paragrahvi lõikes 1 ning käesoleva seaduse §-des 8, 9 ja 11 sätestatud. Kui isik on esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avalduse makse tasumiseks või tasumisest vabastamiseks, võetakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ajavahemiku määramisel aluseks § 27³ lõikes 5 nimetatud makse tasumise kuupäevad.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Makse tasumise kohustus tekib kohustatud isiku 18-aastaseks saamisele järgneva aasta 1. jaanuaril ja lõpeb käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud pensionilepingu sõlmimisel pärast sellest lepingust taganemise tähtaja möödumist, fondipensioni või ühekordse väljamakse avalduse esitamisel, §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse või §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise avalduse esitamisel:

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

1) 30. aprillil, kui pensionileping on sõlmitud ja sellest lepingust taganemise tähtaeg on möödunud või käesolevas lõikes nimetatud avaldus on esitatud hiljemalt 30. novembril ning sõlmitud pensionilepingust ei ole taganetud või isik ei ole taganenud esitatud avaldusest või muutnud oma makse tasumisest vabastamise avaldust;

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

2) 31. augustil, kui pensionileping on sõlmitud ja sellest lepingust taganemise tähtaeg on möödunud või käesolevas lõikes nimetatud avaldus on esitatud hiljemalt 31. märtsil ning sõlmitud pensionilepingust ei ole taganetud või isik ei ole taganenud esitatud avaldusest või muutnud oma makse tasumisest vabastamise avaldust;

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

3) 31. detsembril, kui pensionileping on sõlmitud ja sellest lepingust taganemise tähtaeg on möödunud või käesolevas lõikes nimetatud avaldus on esitatud hiljemalt 31. juulil ning sõlmitud pensionilepingust ei ole taganetud või isik ei ole taganenud esitatud avaldusest või muutnud oma makse tasumisest vabastamise avaldust.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(4) Makse tasumisel laevapere liikmele tulumaksuseaduse § 13 lõigetes 5 ja 6 nimetatud tingimustele vastaval laeval töötamise eest makstud töötasult ja muudelt tasudelt kohaldatakse sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 4 punkti 8 ja § 6² lõikeid 2–4.

[RT I, 28.02.2020, 2- jõust. 01.07.2020]

§ 8. Makse tasumise periood

(1) Makse tasumise periood on kalendrikuu.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja puhul on makse tasumise periood kalendriaasta.

§ 9. Makse määr

Makse määr on 2% käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt.

§ 10. Täiendav sissemakse

(1) Kohustatud isikule, kes on kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatav vanem, vanema abikaasa, eestkostja või hoolduspere vanem sotsiaalhoolekande seaduse § 45⁵ lõike 2 tähenduses (edaspidi käesolevas paragrahvis *vanem*), eraldatakse riigieelarvest kohustuslikku pensionifondi (edaspidi käesolevas peatükis *pensionifond*) sissemaksete tegemiseks täiendavalt 4% Eesti keskmisest sotsiaalmaksuga maksustatavast ühe kalendrikuu tulust (edaspidi *täiendav sissemakse*) iga kuni kolmeaastase lapse kohta. Täiendavat sissemakset pensionifondi tehakse korraga ühe vanema eest.

[RT I, 28.11.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(2) Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu arvutab Sotsiaalkindlustusamet vastavalt perehüvitiste seaduse § 40 lõikele 2.

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(2¹) Sotsiaalkindlustusamet kontrollib sotsiaalkaitse infosüsteemi kantud andmete alusel käesolevas paragrahvis sätestatud isikute vastavust täiendavate sissemaksete saamise tingimustele ja teavitab isikuid täiendavate sissemaksete saamise õiguse tekkimisest. Sotsiaalkindlustusamet saadab isikutele sellekohase teavituse isikute e-posti aadressidele või sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 27 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud viisil.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud tingimustele vastavust kontrollitakse järgmiste andmete alusel:

1) isiku üldandmed – isikukood, perekonna- ja eesnimi, elukohta ja kontaktandmed, andmed perekonnaseisu, surma, surnuks tunnistamise, teadmata kadumise või tagaotsimise või eestkoste seadmise kohta, andmed isikuhooldusõiguse äravõtmise kohta, andmed elamisloa või -õiguse ja kodakondsuse kohta;

2) andmed residentsuse kohta tulumaksuseaduse § 6 lõike 1 tähenduses;

3) isiku sotsiaalmaksualased andmed;

4) andmed isiku hooldajaks vormistamise kohta;

5) andmed selle kohta, kas isik on kohustatud isik, sealhulgas andmed käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avalduse esitamise kohta, samuti andmed selle kohta, kui isik on § 43¹ alusel raha välja võtnud ja lõpetanud maksete tegemise;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6) andmed isikule riikliku pensioni määramise ja maksmise kohta.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(3) Täiendavate sissemaksete tegemise taotlemiseks ja lõpetamiseks esitab vanem Sotsiaalkindlustusametile avalduse.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldusele kantakse taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood, elukohta ja kontaktandmed ning selgelt väljendatud tahteavaldus, millise lapse suhtes täiendavaid sissemakseid soovitakse teha, samuti kinnitus käesolevas seaduses sätestatud tingimustele vastavuse kohta. Avaldusele kantakse veel taotleja lapse ees- ja perekonnanimi, isikukood ja elukohta andmed. Kui vanemad soovivad käesoleva paragrahvi lõike 10 alusel kasutada täiendavate sissemaksete õigust kordamööda, siis kantakse taotlusele selle vanema nõusolek, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(5) [Kehtetu -RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(6) [Kehtetu -RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(7) Täiendavate sissemaksete saamise õigus tekib alates lapse sünnist. Kui vanemast saab kohustatud isik pärast lapse sündi, tekib õigus täiendavatele sissemaksetele vanema kohustatud isikuks saamisest arvates. Lapse sünnikuul või vanema kohustatud isikuks saamise kuul ja lapse kolmeaastaseks saamise kuul arvutatakse täiendava sissemakse suurus proportsionaalselt nende päevade arvuga, mille eest on vanemal õigus täiendavale sissemaksele.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8) Täiendava sissemakse tasumise periood on üks kalendrikuu ning täiendav sissemakse tehakse igas kuus eelmise kalendrikuu eest. Täiendavaid sissemakseid tehakse tagantjärele käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse esitamisele eelnenud kalendrikuude eest, kuid kõige rohkem avalduse esitamisele eelnenud kuue kalendrikuu eest.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(9) Kui vanemad ei jõua täiendavate sissemaksete saamise õiguse kasutamises kokkuleppele ning vaidlus lahendatakse kohtus, tehakse täiendavaid sissemakseid ka nende kalendrikuude eest, mille ulatuses oli käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vanemal täiendavate sissemaksete õigus, kuid tagasiulatuvalt kõige rohkem kohtusse pöördumisele eelnenud kuue kalendrikuu eest. Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldus tuleb Sotsiaalkindlustusametile esitada kuu jooksul asjakohase kohtuotsuse jõustumisest arvates.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(9¹) Kui vanem esitab käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse või §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise avalduse, lõpetatakse tema eest täiendavate sissemaksete tegemine kalendrikuust, mil vanem ei ole enam kohustatud isik.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(10) Kui vanemad soovivad täiendavate sissemaksete õigust kasutada kordamööda, esitab täiendavate sissemaksete uus taotleja Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse, millel on selle vanema nõusolek, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(11) Kui ühel vanematest on õigus riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹ punkti 2 alusel pensionilisale ning ta soovib kasutada õigust pensionilisale riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 6

teise lause kohaselt, esitab ta Sotsiaalkindlustusametile täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avalduse, millel on selle vanema nõusolek, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid. Avalduse täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamiseks võib esitada ka vanem, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(12) Täiendava sissemakse eest omandab vanem käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakuid.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(13) Käesolevas paragrahvis sätestatud ning käesoleva seaduse §-des 17, 19 ja 21 kohustatud isiku suhtes sätestatud kohaldatakse ka 1983. aasta 1. jaanuaril või hiljem sündinud ning kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatava tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 nimetatud residendist vanema suhtes, kes ei ole veel kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses ja kes ei ole esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avaldust ega §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise avaldust.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(14) Sotsiaalkindlustusamet saadab täiendavate sissemaksete tegemise alustamise kohta teavituse selle vanema e-posti aadressile või edastab teate sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 27 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud viisil, kes ei esitanud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel avaldust täiendavate sissemaksete tegemiseks. Kui täiendavate sissemaksete tegemine lõpetatakse käesoleva paragrahvi lõike 9¹ alusel või täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamise avaldus esitatakse lõike 11 alusel, saadetakse teavitus samal viisil vanemale, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemakseid.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(15) Sotsiaalkindlustusamet kohaldab käesolevas paragrahvis ettenähtud sotsiaalkaitsele sotsiaalseadustiku üldosa seaduse sätteid.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 10¹. Sissemaksed kohustuslikku pensionifondi pärast töötamist Euroopa ühenduste institutsioonis
[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 11. Makse tasumise kord

(1) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud:

1) kontrollima isikukoodi järgi, kas sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 1, 3, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasu saaja on kohustatud isik, ja pidama kohustatud isiku sellelt tasult kinni makse käesoleva seaduse §-s 9 nimetatud määras;
[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

2) kontrollima isikukoodi järgi, kas sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 4 ja 6 nimetatud tasu saaja on kohustatud isik, ja pidama kohustatud isiku sellelt tasult kinni makse käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras, välja arvatud juhul, kui tasu saav isik on kantud äriregistrisse füüsilisest isikust ettevõtjana (edaspidi *füüsilisest isikust ettevõtja*) või on Maksu- ja Tolliametis registreeritud notar või kohtutäitur ning tasu on saaja ettevõtlustulu;
[RT I, 23.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

3) kontrollima isikukoodi järgi, kas käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud täiendavate sissemaksete tegemise taotlemise avalduse esitanud isikul on täiendavate sissemaksete õigus, ning arvutama täiendava sissemakse suuruse käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud korras;
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

4) kandma kinnipeetud makse väljamakse tegemise kalendrikuule järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks ja käesoleva lõike punkti 3 alusel arvestatud täiendava sissemakse selle arvestamisele järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile deklaratsiooni;
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

5) andma isikule, kellele maksti käesoleva lõike punktides 1 ja 2 sätestatud summasid või kelle eest tehti käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud täiendavaid sissemakseid, tema nõudmisel tõendi kinnipeetud makse või täiendavate sissemaksete kohta järgneva aasta 1. veebruariks või tema töölt lahkumise korral koos lõpparvega.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(1¹) Sotsiaalmaksu maksja pankroti väljakuulutamise korral esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud deklaratsioon eraldi pankroti väljakuulutamisele eelneva ja sellele järgneva maksustamisperioodi osa kohta.
[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(1²) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud **deklaratsiooni vormi**;
- 2) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud **tõendi vormi**.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Kui füüsilisest isikust ettevõtja on käesoleva seaduse kohaselt kohustatud tasuma makset, on Maksu- ja Tolliamet kohustatud arvutama füüsilise isiku tuludeklaratsiooni, maksukohustuslaste registri ja pensioniregistri andmete alusel makse suuruse ning väljastama füüsilisest isikust ettevõtjale maksuteate tasumisele kuuluva makse suuruse kohta hiljemalt sotsiaalmaksuga maksustamise perioodile järgneva aasta 1. septembril. Maksuteadet ei väljastata elektrooniliselt esitatud deklaratsiooni puhul. Maksuhaldur avaldab maksuarvestuse Maksu- ja Tolliameti e-teenuse keskkonnas „e-maksuamet/e-toll” ning teavitab kohustuste tekkimise tähtpäevast ja võimalusest tutvuda maksuarvestusega keskkonnas „e-maksuamet/e-toll”.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2¹) Maksu- ja Tolliamet arvutab tasumisele kuuluva makse suuruse käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult järgmiselt:

- 1) ühelt kolmandikult tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma makse tasumise perioodi neljal kuul;
- 2) kahelt kolmandikult tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma makse tasumise perioodi kaheksal kuul;
- 3) kogu tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma tervel makse tasumise perioodil.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja on kohustatud tasuma käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tasumisele kuuluva makse summa Maksu- ja Tolliameti pangakontole sotsiaalmaksuga maksustamise perioodile järgneva aasta 1. oktoobriks.

(4) Nende asutuse töötajate makse arvestust, kelle koosseis, koondandmed või konkreetsed tööülesanded on riigisaladus, peetakse **valdkonna eest vastutava ministri**määrusega kehtestatud korras.

(5) [Kehtetu -RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 12. Laekunud vahendite ja andmete edastamine registripidajale

(1) Maksu- ja Tolliamet kannab makse ja täiendava makse summad üle pensioniregistri pidaja (edaspidi *registripidaja*) pangakontole 15 tööpäeva jooksul laekumise päevast arvates.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Samaaegselt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summade ülekandmisega edastab Maksu- ja Tolliamet registripidajale nende isikute kohta, kelle summad registripidajale üle kanti, järgmised andmed:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) makse summa;
- 4) täiendava sissemakse summa;

4¹) [kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

- 5) makse kinnipidaja registrikood või füüsilisest isikust ettevõtja puhul makse maksja isikukood.

(3) Registripidajale andmete edastamise ja vahendite ülekandmise ning sellega seotud vigade parandamise korra kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

(4) Sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ sätestatud sotsiaalmaksu kohustusliku kogumispensioni osa summade ülekandmine ning andmete edastamine registripidajale toimub sotsiaalmaksuseaduse §-des 10 ja 11 sätestatud korras.

§ 13. Maksu- ja Tolliameti pädevus makse haldamisel

(1) Makse kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksu kohta sätestatud. Maksu- ja Tolliamet kontrollib makse tasumise õigsust, määrab vajadusel tasumisele kuuluva maksesumma, nõuab selle sisse maksukorralduse seaduses sätestatud korras ning rakendab kohustuste täitmisele sundimiseks seadusega lubatud sunnivahendeid.

(2) Makse kinnipidaja kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksu kinnipidaja kohta sätestatud ja kohustatud isiku kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksumaksja kohta sätestatud. Nende isikute suhtes rakendatakse maksumaksjale ja maksu kinnipidajale seadusega sätestatud kohustuste rikkumise eest maksukorralduse seaduses ja muus karistusseaduses ettenähtud sanktsioone.

2. jagu

Valikuavalduse esitamine ning pensionikonto ja pensioni investeerimiskonto avamine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 14. Pensionifondi või pensioni investeerimiskonto valik

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Pensionifondi osakute omandamiseks või maksete tegemiseks pensioni investeerimiskontole peab isik esitama valikuavalduse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Valikuavalduse esitamise õigus tekib isikul tema 18-aastaseks saamisega. Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib valikuavalduse esitada ka vähemalt 16-aastane isik.

(2¹) Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib valikuavalduse esitada ka noorem kui 16-aastane isik, kellel on käesoleva seaduse § 10 kohaselt täiendavate sissemaksete õigus.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui pensionifondi osakud pärib piiratud teovõimega pärija, esitab valikuavalduse tema seaduslik esindaja.

(3¹) Piiratud teovõimega pärija eest avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule valikuavalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel ei ole vajalik perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 ega § 188 lõikes 1 sätestatud kohtu nõusolek.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(4) Valikuavalduse esitamisega kohustub isik tegema kohustusliku kogumispensioni makseid valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontole käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Valikuavalduse esitamisel peab isikul olema võimalus tutvuda võrdselt kõigi registreeritud pensionifondide tingimuste, prospektide ja põhiteabega.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(5¹) Valikuavalduse esitamine, kohustusliku pensionifondi osaku omamine, pensioni investeerimiskonto avamine, sellele maksete tegemine ja selle kaudu investeeringute tegemine ei või olla kindlustus-, finants- või investeerimisteoste lepingu sõlmimise või muutmise või muu kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto välise kasu saamise eeltingimus, samuti ei või nimetatud lepingute tingimused või muu kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto välise kasu saamine sõltuda valikuavalduse esitamisest, kohustusliku pensionifondi osaku omamisest, pensioni investeerimiskonto avamisest, sellele maksete tegemisest ega selle kaudu investeeringute tegemisest.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Valikuavalduse esitamata jätmise korral kohaldatakse käesoleva seaduse § 19 lõiget 3.

§ 15. Valikuavaldus

(1) Valikuavalduses märgitakse:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) isiku kontaktandmed;
- 4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
- 5) pensionifondi nimetus, millesse isik soovib hakata sissemaksed tegema;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

5¹) pensioni investeerimiskonto number, kui isik soovib sissemaksed teha pensioni investeerimiskontole;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste, prospektide ja põhiteabega;

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

7) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta, kui isik soovib sissemaksed teha pensionifondi;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

8) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

9) [kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

10) avalduse esitamise kuupäev;

11) isiku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed esitatakse valikuavaldusel registripidaja ette antud vormil, seejuures peavad valikuavaldusel olema eraldi välja toodud:

1) tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel kõigi Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatud kohustuslike pensionifondide ametlikud nimetused;

2) isiku võimalus valida pensionifondi asemel investeerimine pensioni investeerimiskonto kaudu.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 16. Valikuavalduse esitamine

(1) Valikuavalduse esitab isik enda valitud pensioniregistri kontohaldurile või kindlustusandjale või pensionifondivalitsejale, kelle suhtes kohaldatakse väärtpaberite registri pidamise seaduse § 37¹ alusel kontohalduri staatust (edaspidi *kontohaldur*), kirjalikult või kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(2) Kontohaldur tuvastab valikuavalduse esitamiseks õigustatud isiku või tema esindaja isikusamasuse isikut tõendava dokumendi alusel ning edastab valikuavalduse andmed viivitamata registripidajale väärtpaberite registri pidamise seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning nende alusel registripidaja poolt kehtestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(2¹) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 2¹ sätestatud juhul esitab isik kontohaldurile koos valikuavaldusega selle lapse sünnitõendi, kelle suhtes tal on käesoleva seaduse § 10 kohaselt täiendavate sissemaksete õigus.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(3) Vähemalt 18-aastane isik võib esitada valikuavalduse isiklikult otse registripidajale, kui:

1) valikuavalduse esitajale on e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse nõuete kohaselt välja antud sertifikaat digitaalallkirja andmiseks ning valikuavaldus esitatakse digitaalallkirjaga registripidaja veebilehe kaudu, kasutades selleks määratud tarkvararakendust;

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

2) valikuavalduse esitaja isikusamasus tuvastatakse registripidaja ja kontohalduri vahelise kokkuleppe kohaselt vastavate organisatsiooniliste ning riist- ja tarkvaraliste vahenditega ning valikuavaldus esitatakse kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(4) Valikuavaldus esitatakse isiklikult või esindaja kaudu.

(5) Isiku seaduslik esindaja või tema poolt kirjalikult volitatud esindaja võib esitada valikuavalduse vähemalt 16-aastase isiku nimel.

(6) Kui valikuavaldus esitatakse esindaja kaudu, tuvastab esindaja esindatava isikusamasuse isikut tõendava dokumendi alusel. Esindaja tõendab kontohaldurile oma esindusõigust ning lisab valikuavaldusele esindatava isikut tõendava dokumendi koopia.

(7) Teise isiku nimel esindusõiguseta esitatud avaldus on kehtiv, kui isik, kelle nimel esindusõiguseta isik valikuavalduse esitas, seda ei vaidlusta 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik sai teada või pidi teada saada valikuavalduse esitamisest.

(7¹) Kontohaldur kohaldab valikuavalduse esitamise eest võetavat tasu ühetaoliselt ja samas suuruses, sõltumata sellest, kas valikuavaldus on esitatud kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto suhtes või millise kohustusliku pensionifondi suhtes on valikuavaldus esitatud.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8) Registripidajale või kontohaldurile esitatud valikuavaldust ei saa tagasi võtta.

(9) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 17. Pensionikonto

(1) Registripidaja avab valikuavalduse alusel kohustatud isikule pensionikonto.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Pensionikontot ei avata, kui valikuavaldus ei vasta õigusaktides kehtestatud nõuetele, valikuavaldusel märgitud isikukood või pensioni investeerimiskonto number on vigane või valikuavalduse on esitanud isik, kellel ei ole valikuavalduse esitamiseks õigust.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Pensionikonto avamata jätmisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata valikuavalduse esitanud isikut või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata valikuavalduse esitanud isikut. Pensionikonto avamiseks peab isik esitama uue nõuetekohase valikuavalduse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud veateade peab sisaldama:

- 1) pensionikonto avamata jätmise õiguslikku alust;
- 2) pensionikonto avamata jätmise põhjendust;
- 3) veateate edastamise kuupäeva.

(5) Lisaks valikuavalduse esitanud kohustatud isikutele avab registripidaja pensionikonto ka teistele kohustatud isikutele ja isikutele, kes ei ole veel kohustatud isikud, kuid on esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse. Pensionikonto avatakse Maksu- ja Tolliametilt § 12 lõike 2 kohaselt saadud andmete, krediitiasutuselt § 17¹ lõike 3 kohaselt saadud andmete või makse tasumisest vabastamise avalduse andmete alusel.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Pensionikonto avatakse viivitamata pärast valikuavalduse või makse tasumisest vabastamise avalduse andmete või käesoleva seaduse § 12 lõikes 2 või § 17¹ lõikes 3 nimetatud andmete laekumist registripidajale, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(7) Pensionikontole kantavate andmete loetelu kehtestamine, samuti pensionikontol kannete tegemine, kannetest isiku teavitamine ning tasu võtmine pensionikonto pidamisega seotud teenuste eest toimub investeerimisfondide seaduses, väärtpaberite registri pidamise seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides ning registripidaja hinnakirjas sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(8) Pensionikonto omaniku korraldused kande või muu käesolevas seaduses sätestatud toimingute tegemiseks peavad vastama registripidaja poolt kehtestatud nõuetele.

(9) Pensionikonto omanik on kohustatud viivitamata teavitama kontohaldurit või käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud juhul registripidajat valikuavalduses või käesoleva seaduse § 21 lõikes 1, § 25 lõikes 3 ja § 29 lõikes 1 sätestatud avalduses märgitud andmete muutumisest.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(10) Registripidaja edastab Maksu- ja Tolliametile pensionikonto omanike kohta, kes on esitanud valikuavalduse, makse tasumise või makse tasumisest vabastamise avalduse või raha väljavõtmise avalduse ja kes ei ole oma makse tasumise või tasumisest vabastamise avaldust muutnud või kasutanud õigust oma raha väljavõtmise avaldusest taganeda, käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud andmed ning kuupäeva, millal nimetatud isik hakkab makset tasuma või lõpetab makse tasumise. Andmed esitatakse kolmel korral aastas, hiljemalt:

- 1) 5. aprillil – ajavahemiku kohta 1. detsembrist kuni 31. märtsini;
- 2) 5. augustil – ajavahemiku kohta 1. aprillist kuni 31. juulini;
- 3) 5. detsembril – ajavahemiku kohta 1. augustist kuni 30. novembrini.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 17¹. Pensioni investeerimiskonto avamine ja sulgemine

(1) Kohustusliku kogumispensioni makse kandmiseks pensioni investeerimiskontole sõlmib kohustatud isik enne valikuavalduse esitamist krediitiasutusega pensioni investeerimiskonto lepingu.

(2) Isik võib pensioni investeerimiskonto sulgeda ja selle aluseks oleva lepingu üles öelda võlaõigusseaduses ettenähtud korras, kui ta on esitanud valikuavalduse sissemaksete tegemiseks pensionifondi või oma teisele pensioni investeerimiskontole ning kogu selle pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara on võõrandatud, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud lõppenud, ja kogu pensioni investeerimiskontol olnud raha on kantud kohustatud isiku teisele pensioni investeerimiskontole, seda on kasutatud pensionifondi osakute omandamiseks või pensionilepingu sõlmimiseks või see on kohustatud isikule välja makstud. Pensioni investeerimiskonto sulgemiseks ei ole uue valikuavalduse esitamine vajalik, kui isikule ühekordse väljamakse tegemiseks või sõlmitud pensionilepingu kindlustusmakse tasumiseks on võetud tagasi kõik temale kuulunud pensionifondide osakud ja kasutatud kõigil tema pensioni investeerimiskontodel olevaid summasid, samuti kui isikule on tehtud käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse ning tal ei ole makse tasumise kohustust tekkinud.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(3) Krediitiasutus teavitab viivitamata registripidajat pensioni investeerimiskonto avamisest ja selle sulgemisest, esitades registripidajale elektroonilisel kujul pensioni investeerimiskonto lepingu sõlminud või selle üles öelnud isiku kohta käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmed ning tema pensioni investeerimiskonto numbri.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

3. jagu

Pensionifondi osakute omandamine ja pensioni investeerimiskontole sissemaksete tegemine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 18. Sissemaksed pensionifondi või pensioni investeerimiskontole

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Sissemaksed pensionifondi tehakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 12 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;
- 2) osakuomaniku poolt pensionifondi osakute vahetamisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;
- 3) osakute omandamisel pensioni investeerimiskontolt käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt registripidajale laekunud vahendite arvelt;
- 4) pensionifondi osakute omandamisel pensionifondivalitseja poolt investeerimisfondide seaduse §-des 68–71 sätestatu kohaselt;
- 5) osakute omandamisel teise pensionifondi likvideerimisel käesoleva seaduse §-des 37–39 sätestatu kohaselt;
- 6) osakute omandamisel kahju hüvitamiseks käesoleva seaduse §-des 34 ja 35 ning tagatisfondi seaduse §-des 70–73 sätestatu kohaselt.

(2) Sissemaksed pensioni investeerimiskontole tehakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 12 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;
 - 2) pensionifondi osakute tagasivõtmisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;
 - 3) pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisel või lepingu lõppemisel, samuti finantsvaralt tulu teenimisel käesoleva seaduse § 3¹ lõikes 4 sätestatu kohaselt;
 - 4) raha ühelt pensioni investeerimiskontolt teisele kandmisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;
 - 5) pensionifondi likvideerimisel käesoleva seaduse §-des 37–39 sätestatu kohaselt.
- [RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 19. Sissemaksete tingimused

(1) Sissemakse tegemisel pensionifondi omandab isik sissemakse suurusele vastava arvu pensionifondivalitseja poolt väljalastavaid osakuid.

(1¹) Pensioni investeerimiskontole sissemaksete tegemisel laekub sellele kontole raha, mida investeerib käesoleva seaduse § 3¹ kohaselt kohustatud isik või isik, kes ei ole enam kohustatud isik, kuid kelle pensioni investeerimiskontol on raha või kellel on selle eest soetatud finantsvara.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Samal ajal võib isik teha sissemaksed üksnes ühte pensionifondi või ühele pensioni investeerimiskontole.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Sissemaksed tehakse valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontole või valikuavalduse puudumise korral registripidaja poolt loosiga määratud pensionifondi või pensioni investeerimiskontole, mille avamisega avati isikule käesoleva seaduse § 17 lõike 5 teises lauses sätestatu kohaselt ka pensionikonto. Loosimise korra kehtestab **valdkonna eest vastutav minister** registripidaja ettepanekul.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3¹) Valikuavalduse puudumise korral ei määrata pensionifondi loosiga ja sissemaksed tehakse kohustatud isikule avatud pensioni investeerimiskontole ka juhul, kui talle ei ole pensionikontot avatud käesoleva seaduse §-s 17 sätestatu alusel, vaid see on avatud vabatahtliku pensionifondi osakute arvestamiseks.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(4) Kui on alustatud sissemaksete tegemist registripidaja määratud pensionifondi ja kohustatud isik esitab valikuavalduse, asendab registripidaja loosi teel valitud pensionifondi valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontoga viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolmandal tööpäeval registripidaja poolt valikuavalduse vastuvõtmisest arvates.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Fondivalitseja laseb osakud välja nende puhaväärtuses. Fondivalitseja ei võta kohustatud isikult pensionifondi sissemakse tegemise, osaku väljalaskmise ja sellega seotud tegevuse eest muud tasu.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(6) [Kehtetu -RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

§ 20. Sissemaksete piiramise keeld

Pensionifondi osakute väljalaskmisel ei või pensionifondi tingimustes ette näha korraga omandatavate osakute arvu ega nende eest tasumisele kuuluva summa piiranguid.

§ 21. Sissemaksed uude pensionifondi või pensioni investeerimiskontole

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Kohustatud isik võib alustada sissemaksete tegemist uude pensionifondi või pensioni investeerimiskontole, esitades selleks kontohaldurile või registripidajale uue valikuavalduse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3¹) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) Registripidaja keeldub valikuavalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud valikuavaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või selle pensionifondi, millesse isik soovib hakata sissemakseid tegema, osakute väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud valikuavalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle valikuavalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud valikuavalduse esitamise kuupäevast.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5) Valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata valikuavalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata valikuavalduse esitanud isikut. Sissemaksete tegemise alustamiseks uude pensionifondi või pensioni investeerimiskontole peab isik esitama uue nõuetekohase valikuavalduse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud veateade peab sisaldama:

1) valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

2) valikuavalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3) veateate edastamise kuupäeva.

(7) Registripidaja asendab pensionifondi või pensioni investeerimiskonto, kuhu kohustatud isik teeb sissemakseid, uues valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontoga viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolmandal tööpäeval registripidaja poolt valikuavalduse vastuvõtmisest arvates.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(9) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 22. Pensionifondi osakute väljalaske kord

(1) Pensionifondi osakute väljalaskmist korraldab registripidaja vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja ja pensionifondi depositeoriumiga sõlmitud lepingule.

(2) Esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgneval tööpäeval pärast käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 1 nimetatud vahendite laekumist ning nõutavate andmete saamist registripidaja:

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

1) kannab iga isiku pensionikontole tema kohta laekunud summa suurusele ja ühe osaku puhasväärtusele vastava arvu isiku poolt valitud pensionifondi osakuid;

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

2) kannab käesoleva lõike punkti 1 kohaselt pensionikontole kantud osakute puhasväärtusele vastava summa pensionifondi depositeoriumi poolt näidatud pangakontole;

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

3) edastab igale pensionifondi depositeoriumile või pensionifondivalitsejale andmed pensionikontodele täiendavalt kantud vastava pensionifondi osakute arvu ja nende eest ülekantud summa kohta.

Pensionifondivalitseja taotlusel esitatakse nimetatud andmed iga osakuomaniku kohta.

(3) Pensionikontole kantavate pensionifondi osakute arvu määramisel võetakse aluseks osaku puhaskväärtus käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud ülekande tegemise päeval.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(4) Pensionifondi osakute väljalaske täpsem kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

4. jagu

Pensionifondide ja pensioni investeerimiskontode vahetamine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 23. Pensionifondide ja pensioni investeerimiskontode vahetamise alused

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Isikul on õigus käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras vahetada ühe pensionifondi osakud teise pensionifondi osakute vastu ja kanda pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud korras oma pensioni investeerimiskontole ning käesolevas jaos ja tema pensioni investeerimiskonto lepingus sätestatud tingimustel ja korras omandada pensioni investeerimiskontol oleva raha eest pensionifondi osakuid või kanda ühel pensioni investeerimiskontol oleva raha oma teisele pensioni investeerimiskontole (edaspidi kõik käesolevas seaduses *vahetustehingud*).

(2) Vahetustehingud ei ole lubatud, kui vastavalt ühe või mõlema vahetamisega seotud pensionifondi osakute tagasivõtmine või väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(3) Vahetustehingute korral osakuomanikule ega isikule, kes kasutab pensioni investeerimiskontot, väljamakseid ei tehta.

(4) Vahetustehingute tegemisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 24–27 ja investeerimisfondide seaduses pensionifondi osakute väljalaskmise ja tagasivõtmise kohta sätestatud ning pensionifondide ja pensioni investeerimiskonto lepingu tingimustes ettenähtud korda.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 24. Vahetustehingute tegemise tingimused

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Isik võib vahetada kõik talle kuuluvad osakud või osa nendest.

(2) Isik võib kanda pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa oma pensioni investeerimiskontole. Selleks võtab registripidaja isiku soovi kohaselt tagasi kõik talle kuuluvad pensionifondi osakud või osa nendest ning kannab vastava summa isiku pensioni investeerimiskontole.

(3) Isik võib pensioni investeerimiskontol oleva raha eest omandada pensionifondi osakuid. Selleks kannab krediidasutus isiku soovi kohaselt kogu tema pensioni investeerimiskontol oleva raha või osa sellest registripidajale, kes korraldab käesoleva seaduse § 22 alusel pensionifondi osakute väljalaskmise.

(4) Isik võib kanda kogu oma pensioni investeerimiskontol oleva raha või osa sellest teisele pensioni investeerimiskontole. Pensioni investeerimiskontol oleva raha kandmise ühelt pensioni investeerimiskontolt teisele või selle raha eest soetatud finantsvara ühe pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontolt teise pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontole kandmise korraldab isik vastavalt oma pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega sõlmitud lepingule.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud vahetustehinguid tehakse kolmel korral aastas: 1. jaanuarile ja 1. mail järgneval esimesel tööpäeval ning 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev. Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud vahetustehinguid tehakse pensioni investeerimiskonto lepingus sätestatud tingimustel ja sagedusega.

(6) Vahetustehing ei muuda pensionifondi ega pensioni investeerimiskontot, kuhu isiku kohustusliku kogumispensioni maksed laekuvad või peaksid laekuma.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 25. Vahetamise avaldus

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Käesoleva seaduse § 24 lõigetes 1 ja 2 nimetatud vahetustehingu tegemiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale vahetamise avalduse (edaspidi käesolevas paragrahvis *avaldus*). Avalduse esitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2–3 ning §-s 16 sätestatud.

(2) Piiratud teovõimega isiku eest avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel peab seaduslikul esindajal olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 nimetatud nõusolek.

(3) Avalduses märgitakse:

- 1) isiku nimi ja isikukood;
- 2) isiku kontaktandmed;
- 3) isiku eelistused temale teatise edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
- 4) selle pensionifondi nimetus, mille osakute tagasivõtmist isik vahetamisel soovib;
- 5) selle pensionifondi nimetus, mille osakuid isik soovib vahetamisel omandada;
- 6) selle pensioni investeerimiskonto number, millele isik soovib kanda tagasivõetud osakutele vastava summa;
- 7) nende osakute osakaal, mille vahetamist teise pensionifondi osakute vastu või mille tagasivõtmisel saadud summa pensioni investeerimiskontole kandmist isik taotleb;
- 8) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste, prospektide ja põhiteabega;
- 9) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta, kui isik soovib vahetustehingu tulemusel omandada pensionifondi osakuid;
- 10) avalduse esitamise kuupäev;
- 11) isiku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(4) Avalduse esitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ sätestatud piirangut ning avalduse esitamise eest võetavale tasule § 16 lõikes 7¹ sätestatut.

(5) Registripidaja keeldub avalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kui selle pensionifondi, mille osakuid isik soovib talle kuuluvate osakute eest omandada, osakute väljalaskmine on käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 nimetatud asjaoludel keelatud. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud avalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle avalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud avalduse esitamise kuupäevast.

(6) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata avalduse esitanud isikut. Vahetustehingu tegemiseks peab isik esitama uue, nõuetekohase avalduse.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud veateade peab sisaldama:

- 1) vahetustehingust keeldumise õiguslikku alust;
- 2) vahetustehingust keeldumise põhjendust;
- 3) veateate edastamise kuupäeva.

(8) Nõuetele vastav avaldus peab olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt:

- 1) 30. novembril – vahetustehingu tegemiseks 1. jaanuarile järgneval esimesel tööpäeval;
- 2) 31. märtsil – vahetustehingu tegemiseks 1. maille järgneval esimesel tööpäeval;
- 3) 31. juulil – vahetustehingu tegemiseks 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.

(9) Kuni käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma avaldust muuta, esitades selleks uue vahetamise avalduse.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil, seejuures peavad avaldusel tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel olema välja toodud kõigi Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatud kohustuslike pensionifondide ametlikud nimetused ning isiku võimalus valida pensionifondi asemel investeerimine pensioni investeerimiskonto kaudu.

(11) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 nimetatud vahetustehingu tegemiseks esitab pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutus viivitamata pärast kontot kasutavalt isikult vastava avalduse saamist registripidajale, viimase ette antud vormil, avalduse pensionifondi osakute väljalaskmiseks. Selles peavad olema märgitud käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1–3, 5 ja 10 nimetatud andmed ning pensioni investeerimiskontol olev summa, mille eest isik soovib omandada pensionifondi osakuid, koos pensioni investeerimiskonto numbri ja selle avanud krediidasutuse ärinimega.

(12) Isiku poolt käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 nimetatud vahetustehingu tegemiseks krediidasutusele avalduse esitamisele kohaldatakse § 14 lõikes 5¹ sätestatud piirangut ning avalduse esitamise eest võetavale tasule § 16 lõikes 7¹ sätestatut. Avaldusel peavad tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel olema välja toodud kõigi Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatud kohustuslike pensionifondide ametlikud nimetused ning isiku võimalus valida pensionifondi asemel investeerimine pensioni investeerimiskonto kaudu.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 26. Vahetustehingu tulemus ja tehingu tegemise kord

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Vahetustehingu tulemusel:

1) omandab isik pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa või pensioni investeerimiskontol olnud summa eest vastava arvu valitud pensionifondi osakuid, tasudes viimaste eest sama päeva puhasväärtuse ulatuses või

2) laekub isiku pensioni investeerimiskontole pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa või summa, mis vahetamise käigus isiku teiselt pensioni investeerimiskontolt üle kantakse.

(2) Vahetustehingud, millega kaasneb pensionifondi osakute omandamine või tagasivõtmine, korraldab registripidaja koos pensionifondi deponooriumiga. Vahetustehingud, millega kaasnevad pensioni investeerimiskontoga seotud kanded, korraldab registripidaja koos krediidasutusega, kus pensioni investeerimiskonto avatud on.

(3) Kui selle pensionifondi osakute tagasivõtmine on käesoleva seaduse § 23 lõike 2 alusel keelatud, mille osakute tagasivõtmist osakuomanik vahetamisel soovib, korraldab registripidaja vahetamise esimesel võimalusel pärast takistavate asjaolude äralangemist, arvestades § 24 lõikes 5 sätestatud vahetustehingu tähtpäeva.

(4) Kui käesoleva seaduse § 24 lõikes 5 sätestatud pensionifondi osakute vahetamise päeval on selle pensionifondi, mille osakuid avalduse esitanud isik soovib omandada, osakute väljalaskmine § 23 lõike 2 alusel keelatud, keeldub registripidaja tehingu tegemisest ja teavitab sellest viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit. Kontohaldur teavitab vahetamisest keeldumisest viivitamata avalduse esitanud isikut.

(5) Vahetustehingute täpsemad tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 27. Pensionifondi osakute vahetamisel võetav tagasivõtmistasu

(1) Kui vahetamisel võetakse tagasi pensionifondi osakuid, makstakse pensionifondi osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ja prospektis ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmistasu.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Tagasivõtmistasu määramisel rakendatakse investeerimisfondide seaduse §-s 65 sätestatud.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(3) Investeerimisfondide seaduse § 65 lõikes 3 sätestatu kohaldamiseks on registripidajal käesoleva seaduse § 40 lõikes 4 sätestatud õigus koguda, töödelda ja vahetada andmeid.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

4¹. jagu

Makse tasumine ja tasumisest vabastamine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 27¹. Makse tasumisest vabastamine

(1) Kohustatud isikul on õigus makset mitte tasuda, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse.

(2) Makse tasumisest vabastatakse alates 1. jaanuarist, 1. maist või 1. septembrist, arvestades käesoleva seaduse § 27³ lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtaega.

(3) Isikul ei teki makse tasumise kohustust, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse hiljemalt 18-aastaseks saamise aasta 31. juulil.

(4) Kui isik on esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumise avalduse, tekib tal uuesti õigus makset mitte tasuda, kui tema viimasest makse tasumise kohustuse tekkimisest on möödunud vähemalt kümme aastat.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 27². Makse tasumine

(1) Isikul, kes on esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumisest vabastamise avalduse või kasutanud §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise õigust, tekib kümne aasta möödumisel makse tasumise lõppemisest arvates uuesti õigus tasuda makset, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale §-s 27³ nimetatud makse tasumise avalduse.

(2) Isikul, kes on pärast makse tasumise lõpetamist jätkanud makse tasumist käesolevas paragrahvis sätestatu alusel, kuid on pärast seda esitanud käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatu kohaselt uuesti makse tasumisest vabastamise avalduse või kasutanud uuesti §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise õigust, ei ole enam õigust esitada käesolevas paragrahvis sätestatu kohaselt avaldust makse tasumiseks ja tal ei teki enam võimalust makset tasuda.

(3) Isikul, kellel on tuvastatud puuduv töövõime ja kellele on tehtud sellega seoses kohustusliku kogumispensioni väljamakseid, tekib pärast tema töövõime osaliseks või täielikuks hindamist õigus tasuda makset, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumise avalduse.

(4) Käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud makse tasumise avalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuda makset alates 1. jaanuarist, 1. maist või 1. septembrist, arvestades §-s 27³ sätestatut.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud isikute suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatut käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(6) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 nimetatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima pensioniregistrist, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma makset.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 27³. Makse tasumise või tasumisest vabastamise avaldus

(1) Makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse esitamise õigus tekib isikul tema 18-aastaseks saamisega, kui käesolevas paragrahvis ning käesoleva seaduse §-des 27¹ ja 27² ei ole sätestatud teisiti.

(2) Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse esitada ka vähemalt 16-aastane isik. Nooremale kui 18-aastasele isikule makse tasumisest vabastamise avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel peab seaduslikul esindajal olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 11 sätestatud kohtu nõusolek.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(3) Makse tasumise või tasumisest vabastamise avaldusel märgitakse järgmised andmed:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) isiku kontaktandmed;
- 4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
- 5) avalduse esitamise kuupäev;
- 6) isiku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil ja avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ ja §-s 16 sätestatut.

(5) Nõuetele vastav avaldus peab olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt:

- 1) 31. märtsil – makse tasumiseks või tasumisest vabastamiseks alates 1. septembrist;
- 2) 31. juulil – makse tasumiseks või tasumisest vabastamiseks alates 1. jaanuarist;
- 3) 30. novembril – makse tasumiseks või tasumisest vabastamiseks alates 1. maist.

(6) Kuni käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma avaldust muuta, esitades selleks uue makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse.

(7) Registripidaja keeldub makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, avaldusel märgitud isikukood on vigane või avalduse on esitanud isik, kellel ei ole avalduse esitamise õigust. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud avalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle avalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud avalduse esitamise kuupäevast.

(8) Makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata avalduse esitanud isikut. Makse tasumiseks või makse tasumisest vabastamiseks peab isik esitama uue, nõuetekohase avalduse.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud veateade peab sisaldama:

- 1) avalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;

- 2) avalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust;
- 3) veateate edastamise kuupäeva.

(10) Kui isik, kes on esitanud makse tasumise avalduse, on käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise samaks tähtpäevaks esitanud ka käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 5 nimetatud raha väljavõtmise avalduse, loetakse makse tasumise avaldus tagasivõetuks, kui isik ei kasutanud omakorda § 52⁴ lõikes 5³ sätestatud raha väljavõtmise avalduse tagasivõtmise õigust.

(11) **Valdkonna eest vastutav ministervõib** kehtestada määrusega täpsustavaid nõudeid makse tasumise või tasumisest vabastamise avalduse vormile isiku teavitamiseks sellise avalduse esitamisega kaasnevatest tagajärgedest.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

5. jagu

Kohustusliku kogumispensioni vara pärimine ja päritud vara kasutamine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 28. Kohustusliku kogumispensioni vara pärimine

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Osakuomaniku surma korral lähevad osakud ja pensioni investeerimiskontot kasutanud isiku surma korral lähevad tema pensioni investeerimiskontol olev raha ja selle eest soetatud finantsvara (edaspidi käesolevas jaos kõik *kohustusliku kogumispensioni vara*) üle pärijale.

(2) Pärijal on õigus kanda päritud osakud oma pensionikontole või tagasi võtta, samuti võtta pensioni investeerimiskontol olev päritud raha välja käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Avaldus nimetatud tehingute tegemiseks on ühepoolne tehing tsiviilseadustiku üldosa seaduse tähenduses.

(3) Pärijal on õigus kanda pensioni investeerimiskontol olev päritud raha oma pensioni investeerimiskontole, registreerida pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara oma pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontole või see finantsvara võõrandada ja finantsvara soetamisel sõlmitud leping lõpetada pensioni investeerimiskonto avanud krediidiastutusega sõlmitud lepingus, finantsvara soetamisel sõlmitud lepingus ja seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatu kohast väljamakse saamist pärandvara arvelt ei loeta osakute tagasivõtmiseks ega väljamakse saamiseks käesoleva seaduse § 43¹ tähenduses.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 29. Kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmine pärijale

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Päritud kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmist võib taotleda pärija, kui ta:

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

- 1) on kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses;
- 2) ei ole enam kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses, kuid talle on avatud pensionikonto;
- 3) ei ole veel kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses, kuid on tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist füüsiline isik.

(2) Osakute ülekandmiseks avalduse esitamisega loetakse pärija nõustunuks selle pensionifondi tingimustega, mille osakute oma kontole kandmiseks ta avalduse esitas.

[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 30. Osakute tagasivõtmine

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 31. Pensionifondi osakute ülekandmise ja väljamakse tegemise kord

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Osakute kandmiseks oma pensionikontole või nende tagasivõtmiseks esitab pärija registripidajale kontohalduri vahendusel avalduse, milles peavad olema märgitud järgmised andmed:

- 1) pärandaja nimi ja isikukood;
- 2) füüsilisest isikust pärija nimi ja isikukood (isikukoodi puudumise korral sünniaeg) ning välisriigi koodi puhul riigi nimi;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

2¹) juriidilisest isikust pärija ärinimi ja registrikood, välisriigi koodi puhul riigi nimi;

[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

- 3) pärija kontaktandmed;

- 4) füüsilisest isikust pärija eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]
- 5) iga pensionifondi nimetus, mille osakuid füüsilisest isikust pärija soovib kanda oma pensionikontole, ja nende osakute arv;
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]
- 6) iga pensionifondi nimetus, mille osakuid pärija soovib tagasi võtta, ja nende osakute arv;
- 7) pärija pangakonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus pangakonto on avatud;
- 8) pärimistunnistuse andmed;
- 9) pärandvara jagamise kokkuleppe andmed selle olemasolu korral;
- 10) avalduse esitamise kuupäev.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(1¹) Kui pensionifondi osakud pärrib piiratud teovõimega pärija, esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalduse tema seaduslik esindaja, kellel peab olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 sätestatud juhul kohtu nõusolek.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(2) Kontohaldur edastab avalduse registripidaja kehtestatud tingimustel ja korras viivitamata registripidajale.
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

(3) Päritud pensionifondi osakute tagasivõtmise või kandmise pärija pensionikontole korraldab registripidaja kolme tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud dokumentide saamisest arvates vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja või deponooriumiga sõlmitud lepingule. Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmisel teeb osaku pärijale väljamakse registripidaja.
[RT I 2006, 56, 417- jõust. 01.01.2007]

(4) Registripidaja keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse täitmisest, kui avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele. Avalduse täitmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja kontohaldurit. Kontohaldur teavitab sellest viivitamata avalduse esitanud isikut. Päritud pensionifondi osakute tagasivõtmiseks või oma pensionikontole kandmiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.
[RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(4¹) Kui pärandvara sisaldab pensioni investeerimiskontol olevat raha, korraldab selle pärijale väljamaksmise registripidaja viie tööpäeva jooksul pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutuselt käesoleva paragrahvi lõikes 4² nimetatud andmete saamisest arvates vastavalt õigusaktidele ja registripidaja poolt pärandajale pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega sõlmitud lepingule.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4²) Pärandajale pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutus kannab registripidajale summa, mille pärija soovib sellelt pensioni investeerimiskontolt välja võtta, ning esitab registripidajale viivitamata pärast pärijalt vastava avalduse saamist pensioni investeerimiskontol oleva raha väljamaksmiseks avalduse, milles peavad olema märgitud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3, 7 ja 10 nimetatud andmed ning summa, mille pärija soovib pärandaja pensioni investeerimiskontolt välja võtta, koos pensioni investeerimiskonto numbri ja selle avanud krediidasutuse ärinimega.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4² sätestatud avalduse menetlemise täpse korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korra osana.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4² nimetatud andmed esitatakse registripidaja ette antud avalduse vormil.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6. jagu

Pensionifondi osakuomanikele tekitatud kahju hüvitamine

§ 32. Kahju hüvitamise alused

(1) Kui Finantsinspeksioon on tuvastanud investeerimisfondide seaduses, pensionifondi tingimustes või prospektis sätestatud investeerimispiirangu rikkumise ja on alust arvata, et see rikkumine on põhjustanud kahju pensionifondi osakuomanikule, on pensionifondivalitseja või pensionifondivalitsejana tegutsenud isik (edaspidi

käesolevas jaos mõlemad *pensionifondivalitseja*) kohustatud pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitama.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(2) Kahju suuruse määramisel võtab pensionifondivalitseja arvesse kogu tekitatud varalise kahju, sealhulgas saamata jäänud tulu, võrreldes olukorraga, kui rikkumist ei oleks toimunud ning rikkumisega seotud pensionifondi vara oleks investeeritud sarnaselt pensionifondi muu varaga.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2¹) Pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitamiseks lastakse osakuomanikule pensionifondivalitseja arvel välja uued osakud. Uute osakute väljalaskmiseks võib pensionifondivalitseja võtta tagasi talle kuuluvad pensionifondi osakud (edaspidi *omaosakud*).

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(3) Käesolevas jaos sätestatud korras ei hüvitata kahju, mis tekitati tagatisfondi seaduse §-s 62 sätestatud osakuomanikele.

(4) Käesolevas jaos sätestatu ei piira kahju hüvitamise nõudmist muul seaduses sätestatud alusel.

§ 33. Ettekirjutus kahju hüvitamiseks

(1) Finantsinspeksioon võib teha pensionifondivalitsejale pensionifondi osakuomanikule tekitatud kahju hüvitamise ettekirjutuse. Ettekirjutuse koopia edastab Finantsinspeksioon viivitamata registripidajale, pensionifondi deponitoriumile ja Tagatisfondile.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ettekirjutus peab muu hulgas sisaldama:

- 1) rikkumise kirjeldust;
- 2) tähtaega, mille jooksul pensionifondivalitseja on kohustatud kindlaks määrama igale osakuomanikule tekitatud kahju suuruse;
- 3) tähtaega, mille jooksul tuleb osakuomanikele pensionifondivalitseja tekitatud kahju hüvitada;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 4) muud asjaolud, mida Finantsinspeksioon peab vajalikuks.

§ 34. Osakuomanikule uute osakute väljalaskmise esildis

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(1) Käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 sätestatud osakud laseb välja ning omaosakud võtab vajaduse korral tagasi registripidaja pensionifondivalitseja vastava esildise alusel. Esildises märgitakse:

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 1) pensionifondivalitseja nimi;
- 2) viide esildise aluseks olevale käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 sätestatud ettekirjutusele, kui Finantsinspeksioon on sellise ettekirjutuse teinud;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 3) igale osakuomanikule tekitatud kahju suurus;
- 4) tekitatud kahju suuruse määramise meetoodika;

4¹) teave selle kohta, kas kahju kannatanud osakuomanikele uute osakute väljalaskmiseks võetakse tagasi fondivalitseja omaosakud;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

4²) osakuomanikele tekitatud kahju hüvitamise tähtaeg;

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

- 5) esildise esitamise kuupäev;
- 6) muud õigusaktides sätestatud asjaolud;
- 7) asjaolud, mida pensionifondivalitseja peab oluliseks.

(2) Esildis tuleb esitada Finantsinspeksioonile vähemalt 30 päeva enne käesoleva seaduse § 33 lõike 2 punktis 3 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4² nimetatud tähtaegu. Kui Finantsinspeksioon ei ole kümne kalendripäeva jooksul esildise saamisest alates esitanud vastuväiteid, edastab pensionifondivalitseja selle registripidajale täitmiseks. Esildises ilmnenu puudused kõrvaldab pensionifondivalitseja Finantsinspeksiooni määratud tähtpäevaks.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 35. Osakuomanikele uute osakute väljalaskmise kord

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(1) Kahju kannatanud osakuomanikule tekitatud kahju ulatuses lastakse välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekub või peaks laekuma osakuomaniku kohustusliku kogumispensionide makse. Kui osakuomanik on sõlminud pensionilepingu, leppinud kokku fondipensionide, taotlenud pensionifondist ühekordset väljamakset või kui ta on surnud, lastakse välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekus tema viimane kohustusliku kogumispensionide sissemakse.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(1¹) Kui kahju kannatanud osakuomaniku makse laekub või laekus viimati tema pensioni investeerimiskontole, hüvitatakse kahju vastavas suuruses summa ülekandmisega tema pensioni investeerimiskontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Omaosakute tagasivõtmise korral pensionifondivalitsejale pensionifondist väljamakseid ei tehta.

(3) Omaosakute tagasivõtmise korral käesolevas jaos sätestatud tingimustel ei kohaldata tagasivõtmistasu.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 01.01.2011]

(4) Omaosakute tagasivõtmise ja osakuomanikele osakute väljalaskmise täpsem kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.

§ 36. Kahju hüvitamisest teavitamine

Pensionifondivalitseja on kohustatud kolme tööpäeva jooksul käesoleva seaduse § 34 lõikes 1 nimetatud esildise Finantsinspeksioonile esitamise päevast arvates avaldama vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel teate, milles on vähemalt järgmised andmed:

- 1) pensionifondi nimetus, mille osakuomanikele tekitatud kahju hüvitatakse;
- 2) osakuomanike teavitamise kord;
- 3) osakuomanikele kahju hüvitamise tähtaeg.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

7. jagu

Pensionifondi osakud ja sissemaksed pensionifondi likvideerimise korral

§ 37. Pensionifondi osakute omandamine pensionifondi likvideerimise korral

(1) Pensionifondi likvideerimisel omandab iga osakuomanik jaotamisele kuuluva raha eest tema osale vastava arvu tema poolt valitud või valiku tegemata jätmise korral registripidaja poolt käesoleva paragrahvi alusel kindlaks määratud või loositud uue pensionifondi osakuid.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(2) Uue pensionifondi valib osakuomanik käesoleva seaduse § 16 lõigetes 1 ja 3 sätestatud tingimustele vastava avaldusega kahe kuu jooksul pärast likvideerimisteate avaldamist vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes, kui Finantsinspeksioon ei ole määranud pikemat tähtaega. Avalduse esitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2–3, 5 ja 5¹ ning § 16 lõikes 7¹ sätestatud.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2¹) Isik võib uue pensionifondi valimise asemel määrata käesolevas paragrahvis sätestatud korras, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema pensioni investeerimiskontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avalduses peab olema märgitud:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) osakuomaniku isikukood;
- 3) osakuomaniku kontaktandmed;
- 4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;
- 5) likvideeritava pensionifondi nimetus;
- 6) valitud uue pensionifondi nimetus, mille osakuid isik soovib omandada;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6¹) pensioni investeerimiskonto number, kui isik soovib, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema pensioni investeerimiskontole;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

7) isiku kinnitus, et tal on olnud võimalik tutvuda kõikide registreeritud kohustuslike pensionifondide tingimuste, prospektide ja põhiteabega;

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

8) uue pensionifondi valimisel kinnitus selle pensionifondi tingimustega nõustumise kohta;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

9) avalduse esitamise kuupäev;

10) osakuomaniku allkiri.

(3¹) Piiratud teovõimega isiku eest avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel ei ole perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 sätestatud kohtu nõusolek vajalik.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avaldus esitatakse kontohaldurile, kes edastab avalduse andmed viivitamata registripidajale.

(5) Kui osakuomanik ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avaldust tähtaegselt esitanud, omandab osakuomanik selle pensionifondi osakuid, kuhu laekub või peaks laekuma osakuomaniku kohustusliku kogumispensioni makse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtpäeval.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud pensionifond puudub või kui selleks pensionifondiks on likvideeritav pensionifond, loosib registripidaja osakuomanikule uue pensionifondi pensionifondide hulgast, mille investeerimisstrateegia on investeerimisfondide seaduse § 363 kohaselt sarnane likvideeritava pensionifondi strateegiaga.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(7) Registripidaja loosib osakuomanikule uue pensionifondi viie tööpäeva jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avalduse esitamise tähtaja möödumisest.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatud ei kohaldata, kui lõikes 2 sätestatud avalduse tähtaegselt esitamata jätnud osakuomaniku makse laekub või peaks laekuma tema pensioni investeerimiskontole. Käesolevas lõikes sätestatud juhul kannab registripidaja osakuomaniku osa jaotamisele kuuluvast rahast tema pensioni investeerimiskontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 38. Osakute kustutamine ja uue pensionifondi osakute väljalase

(1) Pensionifondi deponitoorium kannab viivitamata pärast investeerimisfondide seaduse §-des 175 ja 176 sätestatud kõigi toimingute teostamist osakuomanike vahel jaotamisele kuuluva raha üle registripidaja kontole. Kui pensionifondi likvideerijaks on pensionifondivalitseja või Finantsinspektsiooni poolt määratud likvideerijad, kannab pensionifondi deponitoorium osakuomanike vahel jaotamisele kuuluva raha üle likvideerija korraldusel.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(2) Esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa laekumist registripidaja kontole, teostab registripidaja samaaegselt uue pensionifondi osakute väljalaske ja likvideeritava pensionifondi osakute kustutamise. Pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute kustutamisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse §-s 72 sätestatud.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(3) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud osakute kandmist pensionikontodele eraldab registripidaja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summast pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule kuuluvatele osakutele vastava summa, mis jääb kuni kohustusliku pensionifondi likvideerimise lõpuni registripidaja kontole.
[RT I, 13.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa ulatuses, millest on eraldatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summa, kannab registripidaja pensionikontodele Eesti väärtpaberite keskreistris vastava arvu uue pensionifondi osakuid.

(5) Samaaegselt osakute kandmisega pensionikontodele Eesti väärtpaberite keskreistris kannab registripidaja pensionikontodele kantud osakute puhasväärtusele vastava summa uue pensionifondi pangakontole deponitooriumis.

(6) Osakute kustutamise korral ei kohaldata tagasivõtmistasu.

(7) Uute pensionifondi osakute väljalaskmist ei toimu käesoleva seaduse § 37 lõigetes 2¹ ja 8 sätestatud juhtudel ning registripidaja kannab osakuomanikele vastava osa jaotamisele kuuluvast rahast nende pensioni investeerimiskontodele, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 39. Sissemaksed pensionifondi likvideerimise korral

(1) Likvideeritava pensionifondi osakute väljalaske peatamisel investeerimisfondide seaduse § 173 alusel laekuvad käesoleva seaduse § 18 lõike 1 punktis 1 sätestatud vahendid registripidaja pangakontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Alates käesoleva seaduse § 37 lõikes 7 sätestatud uue pensionifondi loomisega päevale järgnevast päevast omandab osakuomanik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vahendite ja järgnevate sissemaksete eest käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 sätestatud avalduses märgitud või käesoleva seaduse § 37 lõigetes 5–7

sätetatud alustel kindlaks määratud uue pensionifondi osakuid. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata isiku suhtes, kes on määranud, et tema makse laekub pensioni investeerimiskontole.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Osakuomanik saab alustada sissemaksete tegemist mõnda teise pensionifondi käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud korras.

8. jagu

Kohustusliku kogumispensioni väljamaksed

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

1. jaotis

Üldsätted

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 40. Õigus kohustuslikule kogumispensionile ja kohustusliku kogumispensioni väljamaksed

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Õigus kohustuslikule kogumispensionile tekib, kui isikul on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmiseni jäänud viis aastat.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(1¹) Isikul, kellel on tuvastatud puuduv töövõime, on samuti õigus kohustuslikule kogumispensionile.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(2) Kogumispensioni saamiseks sõlmitakse käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras kindlustusandjaga pensionileping, lepatakse pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotletakse ühekordset väljamakset pensionifondist või pensioni investeerimiskontolt.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatuta juhtudel on isikul õigus taotleda väljamakset pensionifondist ja pensioni investeerimiskontolt käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud õiguse tuvastamiseks ja tulumaksuseaduse § 20¹ lõike 3 punkti 1 kohaldamiseks väljamaksete tegemisel on registripidajal õigus saada Sotsiaalkindlustusametilt andmeid töövõimetus pensionäride kohta, kellele on avatud pensionikonto käesoleva seaduse § 17 alusel, ja Eesti Töötukassalt (edaspidi *töötukassa*) andmeid isikute kohta, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

§ 41. Pensionileping

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 42. Fondipension

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 43. Ühekordne väljamakse isikule, kellel on õigus kohustuslikule kogumispensionile

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Käesoleva seaduse § 40 lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud isikul on ühekordse väljamakse saamiseks õigus nõuda kõigi temale kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa ja kogu tema pensioni investeerimiskontol oleva summa korraga väljamaksmist.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(2) Kui osakuomanik omandab pärast kõigi osakute tagasivõtmiseks ühekordse väljamakse avalduse esitamist, kuid enne ühekordse väljamakse tegemist täiendavalt osakuid, võetakse kõik osakuomanikule kuuluvad osakud tagasi ja tehakse talle ühekordne väljamakse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Kui ühekordse väljamakse tegemisel võeti tagasi kõik isikule kuulunud pensionifondide osakud ja maksti välja kogu tema pensioni investeerimiskontodel olnud summa, korraldab registripidaja isikule ühe kuu jooksul uue väljamakse tegemise, kui tema pensionikontole laekub pärast ühekordse väljamakse saamist

raha. Ühekordse väljamakse tegemise järel pensionikontole jäänud osakute tagasivõtmiseks või pensioni investeerimiskontole jäänud või sinna laekunud raha väljavõtmiseks on isikul õigus käesolevas seaduses sätestatud tingimustel esitada avaldus uue ühekordse väljamakse saamiseks, leppida kokku fondipension või sõlmida pensionileping.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 01.01.2022, sõnastus muudetud [RT I, 28.12.2020, 1]]

(4) Ühekordse väljamakse saamiseks esitatakse avaldus ja väljamakse tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴–52⁶ sätestatud korras.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 43¹. Väljamakse isikule, kellel ei ole veel õigust kohustuslikule kogumispensionile

(1) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa ja kõigil pensioni investeerimiskontodel oleva raha väljamaksmist käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel. Käesolevas lõikes sätestatud õigust saab isik kasutada kuni kaks korda.

(2) Pensionifondi osakud võetakse tagasi ning neile vastav summa ja pensioni investeerimiskontodel olev raha makstakse välja jaanuaris, mais või septembris. Väljamakse tehakse hiljemalt:

1) 20. jaanuaril, kui vastav avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. juulil;

2) 20. mail, kui vastav avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 30. novembril;

3) 20. septembril, kui vastav avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. märtsil.

(3) Kui isik on soetanud finantsvara pensioni investeerimiskonto kaudu, peab kogu finantsvara olema võõrandatud, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud lõppenud ja võõrandamise käigus saadud raha pensioni investeerimiskontole laekunud.

(4) Avaldus raha väljavõtmiseks esitatakse ja väljamakse tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴–52⁶ sätestatud korras.

(5) Raha väljavõtmisega lõpetab isik maksete tegemise. Maksete tegemine lõpeb väljamakse tegemisele eelnenud kuu lõpu seisuga.

(6) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on teist korda õigus nõuda kõigi oma pensionifondi osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa ja pensioni investeerimiskontodel oleva raha väljamaksmist, kui pärast eelmist raha väljavõtmist on tema makse tasumise kohustuse tekkimisest möödunud vähemalt kümme aastat.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 44. Osakute tagasivõtmine ja pensioni investeerimiskontolt raha kandmine kohustatud isiku tööleasumisel Euroopa ühenduste institutsiooni

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Kohustatud isikul, kes vastab tingimustele, mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 04.03.1968, lk 1–7), on õigus kõigi talle kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmisele ning osakute koguväärtuse ja kogu pensioni investeerimiskontol oleva raha, sealhulgas pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisest ja finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu lõppemisest kontole laekunud raha kandmisele Euroopa ühenduste institutsioonide pensioniskeemi vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 12 lõike 2¹ alusel kehtestatud korrale.

(2) Kõik kulud, mis on seotud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud osakute tagasivõtmise ja finantsvara võõrandamise, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu ülesütleemisega ning ülekannete tegemisega, kannab kohustatud isik.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

2. jaotis

Väljamaksed pensionilepingu alusel

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 45. Pensionileping ja selle sõlmimise üldtingimused

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Pensionileping on käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 või 1¹ nimetatud isiku ja kindlustusandja vahel sõlmitud kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping, mille alusel kindlustusandja kohustub tegema lepingus kokkulepitud tingimustel ja korras lepingu sõlminud isikule (edaspidi *kindlustusvõtja*) pensionimakseid ning kindlustusvõtja kohustub tasuma kindlustusandjale kindlustusmaksed.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(2) Pensionilepinguga kaetakse kindlustusriskidest üksnes kindlustustegevuse seaduses sätestatud üleelamisrisk. Muude kindlustusriskide katmine ei ole lubatud.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Pensionilepingu alusel tehakse pensionimakseid kindlustusvõtja surmani (edaspidi *eluaegne pensionileping*) või lepingus kokkulepitud tähtpäevani (edaspidi *tähtajalisena sõlmitud pensionileping*).

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Üleelamisrisi arvestamisel on kindlustusandja kohustatud pensionilepingute sõlmimisel kasutama ühevanuseliste meeste ja naiste puhul sama väärtusega oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Pensionilepingu kindlustusvõtja võib olla üksnes füüsiline isik, kellel on käesoleva seaduse § 40 lõike 1 või 1¹ alusel õigus kohustuslikule kogumispensionile.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(6) Kui kindlustusvõtja ei ole määranud teisiti, võetakse pensionilepingu sõlmimisel tagasi kõik kindlustusvõtjale kuuluvad pensionifondide osakud ning tehakse neile vastava summa ja kindlustusvõtja kõigil pensioni investeerimiskontodel oleva summa eest ühekordne kindlustusmaks isiku valitud kindlustusandjale. Osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakute tagasivõtmise ning neile vastava summa kandmise pensionifondist kindlustusandjale korraldab registripidaja. Pensioni investeerimiskontol oleva raha kandmise kindlustusandjale korraldab konto avanud krediidiasutus kindlustusvõtja korraldusel.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(7) Pensionilepingu sõlmimise õigus on annuiteedi tegevusluba omaval Eestis asutatud kindlustusandjal ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud kindlustusandja Eesti filiaalil, kes on Tagatisfondi seaduses ettenähtud pensionilepingute osafondi osaline ning kellel on registripidajaga kehtiv väärtpaberite registri pidamise seaduse § 37¹ lõikes 1 nimetatud leping.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8) Pensionimakse suuruse arvutamisel kasutatakse ühel päeval tehtud pensionilepingute pakkumustes samu oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid ja kindlustusandja võetavaid tasusid ning garanteeritud intressimääraga pensionilepingu puhul sama garanteeritud aastaintressi määra.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(9) Pensionimakseid tehakse kindlustusvõtja ja kindlustusandja kokkulepitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui kalendrikuu 15. kuupäeval.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(10) Pensionilepingust tulenevad varalised õigused ei või olla tagatiseks või muul viisil koormatud.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(11) Pensionilepingu suhtes kohaldatakse võlaõigusseaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 46. Pensionilepingu eritingimused

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 46¹. Investeerimisriskiga pensionileping

(1) Investeerimisriskiga pensionileping on pensionileping, kus kindlustusvõtjale ei ole garanteeritud pensionimaksed vähemalt suuruses, mis vastab nullprotsendilise garanteeritud intressimääraga arvatud pensionimaksetele, ning mille alusvaraga seotud investeerimisrisi kannab vastavalt lepingule kindlustusvõtja.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(2) Investeerimisriskiga pensionilepingu alusvarana kasutatava finantsvara valiku määrab kindlustusandja. Kindlustusandja võib investeerimisriskiga pensionilepingu alusvara valikus pakkuda ka kohustusliku pensionifondi osakuid.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Pensionifondi osakute omandamine, tagasivõtmine ja vahetamine toimuvad kindlustusandja, registripidaja ja pensionifondivalitseja vahel sõlmitud kokkuleppe kohaselt, arvestades osakute vahetamisel käesoleva seaduse § 25 lõikes 8 sätestatud osakute vahetamise tähtaegu.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Kui kindlustusandjaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv fondivalitseja teeb investeerimisriskiga pensionilepingu alusvaralt arvestatud fondi valitsemistasust tagasimakse, kasutab kindlustusandja seda pensionilepingu pensionimaksete suurendamiseks.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 47. Ühine pensionileping

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 48. Garantiiperioodiga pensionileping

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 48¹. Tähtajaline pensionileping

[Kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 49. Pensionilepingu sõlmimine

(1) Pensionilepingu sõlmimiseks esitab isik avalduse tema valitud kindlustusandjale.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Kindlustusandja on kohustatud isiku antud teabe alusel välja selgitama vähemalt käesoleva seaduse § 50 lõike 1 punktis 2 sätestatud ulatuses tema nõudmised pensionilepingule ning tegema isikule neile nõudmistele suurimal võimalikul määral vastava pensionilepingu sõlmimiseks allkirjastatud kirjaliku pakkumuse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) [Kehtetu -RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(4) Isik tagastab kindlustusandja tehtud pakkumusega nõustumisel selle allkirjastatult kindlustusandjale.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Kindlustusandja esitab viivitamata pärast isiku poolt pakkumuse allkirjastamist registripidajale käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud vastava avalduse kindlustusmakse ülekandmiseks. Registripidaja poolt avalduse vastuvõtmisega loetakse pensionileping sõlmituks.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Registripidaja keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud avalduse vastuvõtmisest, kui:

1) isikul ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 ega 1¹ kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile;

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

2) osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud;

3) registripidajale esitatud avaldus ei vasta käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud nõuetele;

4) isikul juba on kehtiv pensionileping ning tal puuduvad osakud ja raha pensionikontol uue pensionilepingu sõlmimiseks.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

5) [kehtetu -RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(7) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitanud kindlustusandjat, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate, mis peab sisaldama:

1) keeldumise õiguslikku alust;

2) keeldumise põhjendust.

(8) Kindlustusandja on kohustatud kindlustusvõtjat viivitamata teavitama pensionilepingu sõlmimise kuupäevast ja õigusest 14 päeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest arvates lepingust taganeda.

(8¹) Kui kindlustusmakse tasumiseks kasutatakse kindlustusvõtja pensioni investeerimiskontol olevat raha, laseb kindlustusvõtja talle pensioni investeerimiskonto avanud krediidiastusel kanda sellelt kontolt vastava summa pensionilepingus sätestatud tähtpäevaks kindlustusandja pangakontole.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(9) Kindlustusvõtjal on õigus 14 päeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest arvates lepingust taganeda, esitades selleks nimetatud tähtaja jooksul kindlustusandjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taganemisavalduse. Kindlustusandja on kohustatud registripidajat viivitamata teavitama talle esitatud taganemisavaldusest, esitades käesoleva seaduse § 52 lõike 4 punktides 1–4 ja 11 nimetatud andmed.

(9¹) Kui kindlustusvõtja ei ole kümne päeva jooksul pärast pensionilepingu sõlmimist tasunud kindlustusmakset osas, milleks ta soovis kasutada oma pensioni investeerimiskontol olevat raha, on kindlustusandjal õigus pensionilepingust taganeda. Kindlustusandja teavitab pensionilepingust taganemisest viivitamata kindlustusvõtjat ja registripidajat, esitades viimasele käesoleva seaduse § 52 lõike 4 punktides 1–4 ja 11 nimetatud andmed.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(9²) Pensionilepingust taganemise korral tagastab kindlustusandja kindlustusmakse kindlustusvõtja pensioni investeerimiskontole, kui kindlustusmakse tasumiseks kasutati pensioni investeerimiskontol olnud raha.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(10) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 9 ega 9¹ sätestatud pensionilepingust taganemise õigust ei kasutata ja kindlustusmakse tasumiseks tuleb tagasi võtta kindlustusvõtjale kuuluvaid pensionifondi osakuid, rahuldab registripidaja kindlustusandja esitatud avalduse ning korraldab osakute tagasivõtmise ja kannab vastavalt osakute koguväärtusele või pensionilepingu sõlmimisel määratud osakute arvule vastava summa kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest 14 päeva möödumisest arvates.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(10¹) [Kehtetu -RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(11) Kindlustusandja väljastab viivitamata pärast kindlustusmakse laekumist kindlustusvõtjale käesoleva seaduse § 51 kohase pensionilepingu poliisi.

(12) Pensionilepingust taganemise suhtes ei kohaldata võlaõigusseaduse § 433 lõike 1 kolmandas lauses ega §-des 56 ja 457 sätestatud.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

§ 50. Isiku teavitamine enne pensionilepingu sõlmimist

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Kindlustusandja peab iga kord enne isikuga pensionilepingu sõlmimist:

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

1) teatama isikule oma kontaktandmed, sealhulgas kontori aadressi, kus pensionileping sõlmitakse, kui seda ei tehta kindlustusandja asukohas;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

2) selgitama välja isiku nõudmised pensionilepingule, sealhulgas pensionimaksete tegemise tingimused;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

3) [kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

4) tutvustama pakutava pensionilepingu tingimusi, sealhulgas pensionimaksete suurust, sagedust ja alguse aega, garanteeritud intressimäära, oodatava eluea eeldusi, kõigi pensionilepinguga seotud tasude suurust ning pensionilepingu ülesütleamise tingimusi;

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

5) selgitama isikule pensionimakse kujunemise põhimõtteid ja tingimusi, mis mõjutavad pensionimakse suurust;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6) teavitama isikut käesoleva seaduse § 51 lõikes 2 sätestatud kindlustusmakse ja pensionimaksete suuruse muutuse võimalikkusest pärast pensionilepingu sõlmimist;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

7) selgitama isikule pensionilepingu tagastusväärtuse kujunemise põhimõtteid;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

8) selgitama isikule pensionilepingute kasumi määramise ja jaotamise põhimõtteid;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

9) selgitama isikule pensionimaksete maksustamise üldisi põhimõtteid;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

10) selgitama isikule tema õigust kindlustusandja pakkumusega mitte nõustuda, samuti teavitama õigusest sõlmitud pensionilepingust taganeda 14 päeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

10¹) teavitama isikut kindlustusandja õigusest käesoleva seaduse § 49 lõikes 9¹ sätestatud korras taganeda sõlmitud pensionilepingust, mille kindlustusmakse tasumiseks soovitakse kasutada pensioni investeerimiskontol olevat raha;

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

11) esitama päeva järelevalveasutuse kontaktandmed, millel isik võib esitada kaebuse kindlustusandja tegevuse peale;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

12) nõustama isikut muudes pensionilepinguga seotud küsimustes.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(¹) Kindlustusandja peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule iga kord enne isikuga investeerimisriskiga pensionilepingu sõlmimist:

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

1) [kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

2) andma isikule lepingu alusvara olemuse ja sellega seotud riskide kohta teavet, mis võimaldab tal teha igakülgset kaalutud otsust, seejuures ei ole lubatud rõhutada investeerimisriskiga pensionilepingu sõlmimisest saadavat võimalikku kasu, kui samal ajal ei viidata selgelt selle lepingu sõlmimisega seotud riskidele;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

3) hindama kindlustustegevuse seaduse §-s 222 sätestatu kohaselt investeerimisriskiga pensionilepingu ja selle alusvara sobivust isikule.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Isikule antud nõuandeid ja soovitusi tuleb esitada põhjalikkusega, mis vastab pensionilepingu keerukusele ja isiku asjatundlikkusele.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Isikule avaldatav teave peab olema esitatud kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, selgelt sõnastatud, ülevaatlikult liigendatud ja koostatud eesti keeles või kokkuleppel isikuga muus keeles.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Isiku teavitamise suhtes ei kohaldata võlaõigusseaduse § 428 lõiget 1 ja 2 sätestatut.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 51. Pensionilepingu poliis

(1) Pensionilepingu poliisil peavad olema märgitud vähemalt:

1) kindlustusandja ärinimi ja kontaktandmed;

2) kindlustusvõtja nimi ja kontaktandmed;

3) kindlustatud isiku nimi ja kontaktandmed, kui on tegemist ühise pensionilepinguga;

4) kindlustusmakse suurus;

5) pensionimakse suurus ja kuupäev ning pensionimaksete alguse aeg;

6) pensionilepinguga seotud tasude suurus;

7) pensionilepingu ülesütleamise tingimused ja selle eest võetava tasu suurus;

8) garantiiperioodi pikkus ja soodustatud isiku andmed, kui pensionileping on garantiiperioodiga;

9) viited kindlustustingimustele, mida kohaldatakse pensionilepingu suhtes;

10) viide käesolevale seadusele, millest pensionilepingu sõlmimise alused tulenevad;

11) viide tulumaksuseadusele, millest pensionimaksete maksustamise reeglid tulenevad;

12) pädeva järelevalveasutuse kontaktandmed, millel isik võib esitada kaebuse kindlustusandja tegevuse peale.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(¹) Investeerimisriskiga pensionilepingu poliisil väljendatakse pensionimakse suurus tagasivõtmisele kuuluva finantsvara suuruses.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(²) Tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu poliisil peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule olema märgitud lepingu tähtaeg.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Pensionilepingu kindlustusmakse ning pensionimaksed poliisil ja lepingupoolte allkirjastatud pakkumusel võivad erineda osas, mis tuleneb pensionilepingu sõlmimise ja käesoleva seaduse § 49 lõikes 10 sätestatud osakute tagasivõtmise vahelisel ajal toimunud osakute arvu või väärtuse muutusest. Kui kindlustusmakse tasumiseks kasutatakse kindlustusvõtja pensioni investeerimiskontol olevat raha, võib kindlustusmakse erinevus tuleneda ka pensioni investeerimiskontol oleva summa muutumisest kindlustusmakse tasumise hetkeks.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(3) Kui kindlustusandjale laekunud kindlustusmakse on suurem, kui pakkumuses märgitud, on kindlustusandja kohustatud vastavalt suurendama ka pensionilepingu pensionimakseid.

(4) Poliisil märgitud andmete muutumise korral on kindlustusandja kohustatud väljastama kindlustusvõtjale uue poliisi.

(5) Pensionilepingu poliis peab olema kirjalikus vormis.

(6) Pensionilepingu poliisi suhtes ei kohaldata võlaõigusseaduse §-s 434 sätestatut.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

§ 52. Teave pensionilepingu kohta

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.09.2021]

(1) Kindlustusandja on kohustatud kord aastas teavitama kindlustusvõtjat vähemalt järgmistest andmetest:

1) perioodi jooksul tehtud pensionimaksed;

- 2) pensionilepingu alusel võetud tasud;
- 3) perioodi jooksul kindlustusvõtjale määratud pensionilepingute kasum;
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]
- 4) pensionilepingu tagastusväärtus.

(2) Pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse on kindlustusandja kohustatud kindlustusvõtjale esitama ka viimase taotlusel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teave tuleb esitada rahalises suuruses või kui see ei ole võimalik, siis protsentuaalses suuruses ning see peab vastama käesoleva seaduse § 50 lõikes 3 sätestatud tingimustele.

(3¹) Pensionilepingu kohta teabe esitamise suhtes ei kohaldata võlaõigusseaduse §-s 429 sätestatud.
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

(3²) Kindlustusandja veebilehel peavad olema kättesaadavad sõlmitavate pensionilepingute garanteeritud intressimäärad ja oodatava eluea eeldused ning kindlustusandja võetavate tasude suurus.
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

(4) Kindlustusandja poolt registripidajale esitataval avaldusel peavad olema märgitud:
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

- 1) kindlustusandja nimi;
- 2) kindlustusvõtja nimi;
- 3) kindlustusvõtja isikukood;
- 4) kindlustusvõtja kontaktandmed;
- 5) [kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

5¹) viide sellele, kas tegemist on investeerimisriskiga pensionilepinguga või mitte;
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

- 6) selle pensionifondi nimetus, mille osakud võetakse kindlustusmakse tasumiseks tagasi;
- 7) nende osakute arv, mille tagasivõtmist taotletakse;

7¹) lepingu tähtaeg, kui pensionileping sõlmitakse tähtajalisena;
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

7²) kindlustusvõtja selle pensioni investeerimiskonto number, millel olevat summat ta soovib kasutada kindlustusmakse tasumiseks;
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

7³) viide sellele, kas kindlustusvõtja soovib kindlustusmakse tasumiseks kasutada kogu oma pensioni investeerimiskontodel olevat raha või osa sellest;
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

- 8) pensionilepingu number ja viitenumber;
- 9) ülesöeldud pensionilepingu number ja selle sõlminud kindlustusandja nimi, kui on tegemist uue pensionilepingu sõlmimisega;
- 10) ülesöeldud pensionilepingu lõppemise kuupäev, kui on tegemist pensionilepingu ülesütlemisega;
- 11) avalduse esitamise kuupäev.

(5) [Kehtetu -RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.09.2021]

(6) [Kehtetu -RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.09.2021]

(7) [Kehtetu -RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

§ 52¹. Pensionikontol olevate raha ja osakute ning pensioni investeerimiskontol oleva raha kasutamine pärast pensionilepingu sõlmimist

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(1) Kui kindlustusvõtja pensionikontole jääb pärast pensionilepingu sõlmimist pensionifondi osakuid või tema pensioni investeerimiskontole raha, on tal nende ja hiljem omandatud osakute, samuti pensioni investeerimiskontole jäänud või sinna hiljem laekunud raha kasutamiseks käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 sätestatud õigused ning õigus kasutada osakuid ja pensioni investeerimiskontol olevat raha täiendava kindlustusmakse tasumiseks. Täiendava kindlustusmakse tasumiseks tuleb kindlustusvõtjal esitada pensionilepingu sõlminud kindlustusandjale vastav avaldus.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(2) Kindlustusandja esitab täiendava kindlustusmakse saamiseks pärast kindlustusvõtjalt asjakohase avalduse saamist registripidajale käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastava avalduse.

(3) Registripidaja korraldab osakute tagasivõtmise ning osakute koguväärtusele või kindlustusvõtja määratud osakutele vastava summa kandmise kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul kindlustusandjalt

käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avalduse saamisest arvates, arvestades käesoleva seaduse § 49 lõigetes 6 ja 7 sätestatud.

(4) Kui täiendava kindlustusmakse tasumiseks kasutatakse pensioni investeerimiskontol olevat raha, laseb kindlustusvõtja talle pensioni investeerimiskonto avanud krediidiasutusel kanda sellelt kontolt vastava summa kindlustusandja määratud tähtpäevaks viimase pangakontole.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(4¹) Kui pensionilepingu sõlmimisel kasutati kindlustusmakse tasumiseks kõiki kindlustusvõtjale kuulunud pensionifondide osakuid ja tema kõigil pensioni investeerimiskontodel olnud summasid ning kindlustusvõtja pensionikontole laekub raha, korraldab registripidaja ühe kuu jooksul selle raha kandmise kindlustusandjale kindlustusvõtja viimati sõlmitud pensionilepingu täiendava kindlustusmaksena. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata kindlustusvõtja surma korral.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.09.2021]

(5) Täiendava kindlustusmakse tasumisega muudetakse pensionilepingut ja kindlustusandja arvutab uue pensionimakse suuruse.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud õigust tasuda pensionilepingu täiendav kindlustusmakse kohaldatakse ka garantiiperioodiga pensionilepingu soodustatud isiku suhtes, kellel on kindlustusvõtja surma järel tekkinud õigus pensionimaksetele sellest pensionilepingust. Soodustatud isiku soovil korraldab garantiiperioodiga pensionilepingu sõlminud kindlustusandja soodustatud isikule väljamaksmisele kuuluva summa kandmise tema pensionilepingu täiendava kindlustusmaksena selle lepingu sõlminud kindlustusandjale.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

§ 52². Pensionilepingu ülesütlemine ja uue sõlmimine

(1) Pensionilepingu ülesütlemine on lubatud üksnes juhul, kui selle sõlmimisest on möödunud vähemalt kolm aastat ning lepingu ülesütlemise avaldus on esitatud vähemalt kolm kuud enne pensioniaasta lõppu.

(1¹) Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus pensionilepingu puhul algab pensionilepingu sõlmimisest.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Pensionilepingu ülesütlemise korral lõpeb leping jooksva pensioniaasta lõpus.

(3) Pensionilepingu ülesütlemise korral ei maksta selle lepingu tagastusväärtust välja kindlustusvõtjale, vaid kantakse kindlustusvõtja sõlmitud teise pensionilepingu kindlustusmaksena lepingu sõlminud kindlustusandjale.
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(4) Kui kindlustusvõtja sureb enne uue pensionilepingu sõlmimist või täiendava kindlustusmakse tasumist, ei kuulu ülesöeldud pensionilepingu tagastusväärtus ülekanndmisele ega väljamaksmisele.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Kui kindlustusvõtja soovib pensionilepingu üles öelda, esitab ta kindlustusandjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastava avalduse. Kindlustusvõtjal on õigus pensionilepingu ülesütlemise avaldus enne lepingu lõppemist tagasi võtta.

(6) Kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale pensionilepingu ülesütlemise avalduse, on kindlustusandja kohustatud viie tööpäeva jooksul esitama kindlustusvõtjale kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tema pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse lepingu lõppemise hetkel. Pensionilepingu ülesütlemisest teavitab kindlustusandja registripidajat enne lepingu lõppemist viivitamata, esitades avalduse, milles märgitakse käesoleva seaduse § 52 lõike 4 punktides 1–4, 8, 10 ja 11 nimetatud andmed.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(7) Pensionilepingu tagastusväärtus on lepingu tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus tagastusväärtuse arvutamise hetkel või käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul pensionilepingu lõppemise hetkel. Pensionilepingu tagastusväärtus on sõltuvalt pensionilepingu tingimustes sätestatud kas selle lepingu tulevaste rahavoogude:

- 1) nüüdisväärtus, mille arvutamisel on kasutatud lepingu garanteeritud intressimäära ja millest võib olla maha arvatud lepingu ülesütlemise tasu, või
 - 2) nüüdisväärtus, mille arvutamisel on kasutatud kindlustustegevuse seaduse § 45 lõikes 3 sätestatud riskivaba intressikõverat ja millest võib olla maha arvatud lepingu ülesütlemise tasu.
- [RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(7¹) Pensionilepingu tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutamisel võetakse aluseks selle lepingu:

- 1) pensionimaksed, millele lisanduvad lepingu sõlmimisel kokkulepitud kindlustusandjale makstavad lepingu täitmise seotud tasud;
- 2) tagastusväärtuse arvutamise hetkel kehtivad eluiga kirjeldavad suremusnäitajad, mis on ühes vanuses meeste ja naiste puhul sama väärtusega.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(7²) Investeeringisriskiga pensionilepingu tagastusväärtus on selle lepingu alusvara hulka kuuluva finantsvara väärtusele vastav summa, mida oleks tagastusväärtuse arvutamise hetkel vaja, et sõlmida samasugune investeeringisriskiga pensionileping.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8) Uus pensionileping sõlmitakse pärast ülesöeldud pensionilepingu lõppemist. Uue pensionilepingu sõlmimisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 49 lõiget 1–9 ja 11 sätestatud. Käesoleva seaduse § 49 lõikes 5 nimetatud avalduses näidatakse § 52 lõike 4 punktides 1–4, 8, 9 ja 11 sätestatud andmed.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8¹) Kui ülesöeldud pensionileping oli sõlmitud garantiiperioodiga või pensionimaksede edasilükkamisega, võib selliseid tingimusi ette näha ka uue pensionilepingu sõlmimisel.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(8²) Garantiiperioodiga pensionilepingu sõlmimisel ei või garantiiperioodi pikkus ületada ülesöeldud pensionilepingu alusel kasutamata jäänud garantiiperioodi ja pensionimaksede edasilükkamisel ei või pensionimakseid hakata tegema hiljem, kui neid oleks ülesöeldud pensionilepingu alusel tegema hakatud, kui lepingut ei oleks üles öeldud.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(8³) Kui kindlustusvõtjal on juba mitu pensionilepingut ja ta soovib ülesöeldud pensionilepingu tagastusväärtust kasutada olemasoleva lepingu täiendava kindlustusmaks tasumiseks, esitab ta selle lepingu sõlminud kindlustusandjale pärast ülesöeldud pensionilepingu lõppemist asjakohase avalduse.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(9) Pärast uue pensionilepingu sõlmimist või täiendava kindlustusmaks tasumiseks avalduse vastuvõtmist esitab kindlustusandja kindlustusvõtja pensionilepingu tagastusväärtuse ülekandmiseks korralduse kindlustusandjale, kellega oli sõlmitud ülesöeldud pensionileping.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(10) Kui pensionilepingu pensionimaksed on pärast käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tagastusväärtuse suuruse leidmist muutunud, on kindlustusandja kohustatud üle kandma tagastusväärtuse, mis vastab muutunud pensionimaksetele.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud ülekande on kindlustusandja kohustatud tegema viie tööpäeva jooksul vastava korralduse saamisest arvates.

(11¹) Eluaegse pensionilepingu ülesütlemisel sõlmitakse uus pensionileping eluaegsena. Tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu ülesütlemisel sõlmitakse uus pensionileping tähtajalisena või eluaegsena.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(12) Kindlustusandjal on õigus rakendada pensionilepingu ülesütlemisele kindlustusvõtja suhtes käesoleva paragrahvi lõiget 1, 2 ja 7 sätestatud ning tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu ülesütlemisele ka lõikes 3 sätestatud soodsamaid tingimusi. Kui pensionilepingu ülesütlemisel sõlmitakse uus pensionileping sama kindlustusandja juures, on kindlustusandjal lisaks käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud õigus pensionilepingu ülesütlemisele ja uue pensionilepingu sõlmimisele rakendada ka käesoleva paragrahvi lõiget 8¹, 8² ja 11¹ sätestatud soodsamaid tingimusi.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

3. jaotis

Väljamaksed pensionifondist ja pensioni investeerimiskontolt

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 52³. Fondipensioni kokkuleppimine ja väljamaksete tegemise tingimused

(1) Osakuomanik võib kohustusliku kogumispensioni saamiseks kasutada fondipensioni, mille alusel tehakse osakuomanikule perioodilisi väljamakseid pensionifondist kuni fondipensioni lõppemiseni.

(2) Fondipension hõlmab kõiki pensionifonde, mille osakuid osakuomanik omab. Arvesse ei võeta osakuid, mille tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(3) Fondipensiooni tähtaeg määratakse pensioniaastates ja arvutatakse fondipensiooni kokkuleppimisel osakuomaniku vanusele vastavate üle-eelmise kalendriaasta kohta Statistikaameti avaldatud, täisaastateks ümardatud, meeste ja naiste keskmiselt elada jäänud aastate alusel.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(4) Osakuomanik võib määrata fondipensionile käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatust lühema või pikema tähtaja.

(5) Fondipensiooni kokkuleppimisel määrab osakuomanik väljamaksete sageduse, mille kohaselt tehakse väljamakseid kas kord kuus, kvartalis või pensioniaastas. Kui väljamaksete sagedus on kord kvartalis või kord pensioniaastas, tehakse väljamakse valitud sagedusele vastaval viimasel kuul.

(6) Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus algab fondipensiooni puhul fondipensiooni avalduse esitamise kuule järgneva kuu 1. kuupäeval.

(7) Osakuomanikule fondipensiooni väljamakse tegemisel võetakse ettenähtud arv osakuid tagasi ning neile vastava summa eest tehakse väljamakse. Osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhaskäivõtmise korrutamisel. Osakute tagasivõtmise ja osakuomanikule väljamakse tegemise korraldab registripidaja.

(8) Fondipensiooni väljamaksete aluseks olev osakute arv leitakse iga kord enne väljamakse tegemist, jagades osakuomanikule kuuluvate osakute arvu vastavalt valitud väljamaksete sagedusele fondipensiooni kestusega kuudes, kvartalites või pensioniaastates.

(9) Kui osakuomanikul on mitme pensionifondi osakuid, jaotatakse väljamakse tegemisel tagasivõtmisele kuuluv osakute arv eri pensionifondide vahel vastavalt igas pensionifondis osakuomanikule kuuluvate osakute arvu osakaalule, määrates nii osakud, mis võetakse väljamakse tegemisel tagasi igas pensionifondis.

(10) Fondipension lõpeb ja väljamaksete tegemine lõpetatakse:

1) osakuomanikule kuuluvate viimaste osakute tagasivõtmise ja neile vastava väljamakse tegemisega;

2) osakuomaniku surma korral;

3) fondipensiooni lõpetamiseks avalduse esitamisel osakuomaniku poolt või

4) olukorras, kus kõigi osakuomanikule kuuluvate pensionifondide osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse § 173 alusel peatatud.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 52⁴. Fondipensiooni avaldus, ühekordse väljamakse avaldus ja raha väljavõtmise avaldus

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Fondipensiooni kokkuleppimiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale vormikohase fondipensiooni avalduse.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(2) Fondipensiooni avalduses märgitakse:

1) isiku nimi;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

2) isiku isikukood;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

3) isiku kontaktandmed;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

4) isiku pangakonto number ning vajaduse korral selle krediitiasutuse ärinimi, aadress ja muud pangavõetavate tegemiseks vajalikud andmed, kus pangakonto on avatud;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

5) fondipensiooni tähtaeg;

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

6) [kehtetu -RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

7) perioodiliste väljamaksete tegemise sagedus;

8) avalduse esitamise kuupäev;

9) isiku allkiri.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(3) Fondipensiooni lõpetamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale avalduse, millel märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud ühekordse väljamakse saamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale ühekordse väljamakse avalduse, kus märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed. Kui soovitakse osalist väljamakset pensionifondist, märgitakse ühekordse väljamakse avaldusel ka summa, mille isik soovib välja võtta ning selle pensionifondi nimetus, mille osakute tagasivõtmist ta selleks soovib. Kui soovitakse osalist väljamakset pensioni investeerimiskontolt, esitab konto avanud krediitiasutus viivitamata pärast isikult vastava avalduse saamist registripidajale pensioni investeerimiskontol oleva raha või sellest osa väljamaksmiseks avalduse, milles peavad olema märgitud käesoleva paragrahvi lõike

2 punktides 1–4 ja 8 nimetatud andmed ning summa, mille isik soovib pensioni investeerimiskontolt välja võtta, koos pensioni investeerimiskonto numbriga ja selle avanud krediidasutuse ärinimega.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 01.01.2022, sõnastus muudetud [RT I, 28.12.2020, 1]]

(4¹) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse saamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale raha väljavõtmise avalduse, kus märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4²) Raha väljavõtmise avalduse esitamisega annab avalduse esitaja registripidajale õiguse kontrollida krediidasutusest tema avaldusel märgitud isiku nime ja pangakonto numbriga õigsust.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4³) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täpsustavaid nõudeid raha väljavõtmise avalduse vormile isiku teavitamiseks sellise avalduse esitamisega kaasnevatest tagajärgedest.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Fondipensioni avalduse, fondipensioni lõpetamise avalduse ja ühekordse väljamakse avalduse esitamise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõikeid 1–4, 6 ja 7 ning raha väljavõtmise avalduse esitamise suhtes § 14 lõikeid 2–3 ja 5¹ ning § 16 lõikeid 1–7. Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4¹ nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5¹) Piiratud teovõimega isiku eest raha väljavõtmise avalduse esitamisel, samuti nooremale kui 18-aastasele isikule sellise avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel peab seaduslikul esindajal olema perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 või § 188 lõike 1 punktis 8 sätestatud kohtu nõusolek.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5²) Kuni avalduse esitamise kuu viimase kuupäevani võib isik oma fondipensioni avaldust või ühekordse väljamakse avaldust muuta, esitades selleks uue käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud fondipensioni avalduse või lõikes 4 nimetatud ühekordse väljamakse avalduse.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 01.01.2022]

(5³) Kuni avalduse esitamise kuu viimase kuupäevani võib isik oma käesoleva paragrahvi lõike 4 esimeses ja teises lauses nimetatud ühekordse väljamakse avalduse tagasi võtta. Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud raha väljavõtmise avalduse, mis on esitatud hiljemalt 31. märtsil, võib isik tagasi võtta kuni 31. juulini, avalduse, mis on esitatud hiljemalt 31. juulil, võib isik tagasi võtta kuni 30. novembrini ja avalduse, mis on esitatud hiljemalt 30. novembril, võib isik tagasi võtta kuni 31. märtsini. Selleks esitab isik kontohaldurile või registripidajale registripidaja ette antud vormil ühekordse väljamakse avalduse või raha väljavõtmise avalduse tagasivõtmise avalduse. Ühekordse väljamakse avalduse tagasivõtmise avalduse esitamise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõikeid 1–4, 6, 7 ja 8 ning raha väljavõtmise avalduse tagasivõtmise avalduse esitamise suhtes § 14 lõikeid 2–3 ning § 16 lõikeid 1–7 ja 8.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.01.2022]

(6) Registripidaja keeldub fondipensioni lõpetamise avalduse vastuvõtmisest, kui avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele. Registripidaja keeldub raha väljavõtmise avalduse, ühekordse väljamakse avalduse või fondipensioni avalduse vastuvõtmisest, kui:

1) registripidajale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele;

2) avalduse alusel väljamaksete tegemine ei ole võimalik;

3) avalduses toodud andmed ei vasta tegelikkusele või on vastuolulised;

4) avalduse on esitanud isik, kellel ei ole avalduse esitamiseks õigust.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(7) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur edastab veateate viivitamata avalduse esitanud isikule.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud veateade peab sisaldama:

1) avalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;

2) avalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 52⁵. Pensionifondist väljamaksete tegemise kord

(1) Ühekordseid väljamakseid, fondipensioni väljamakseid ja käesoleva seaduse §-s 43¹ nimetatud väljamakseid teeb registripidaja käesolevas seaduses ja pensionifondi tingimustes sätestatud korras.

(2) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse tegemiseks korraldab registripidaja pensionifondi osakute tagasivõtmise, lähtudes õigusaktidest, pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi deponitoriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust.

(3) Käesoleva seaduse §-s 43¹ nimetatud väljamakse tegemisel võetakse kõik osakuomanikule kuuluvad pensionifondi osakud tagasi ning neile vastava summa eest tehakse väljamakse. Osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakud võetakse tagasi 1. jaanuarile või 1. maile järgneval esimesel tööpäeval või 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev, sõltuvalt sellest, kas väljamakse tehakse jaanuari, mai või septembri 20. kuupäevaks.

(4) Käesoleva seaduse §-s 43¹ nimetatud väljamakse tegemisel ei võeta arvesse osakuid, mille tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(5) Kui osakuomaniku pensionikontole laekub raha pärast käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakset ja tal ei ole tekkinud õigust ega kohustust tasuda makset või talle kuulub osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, teeb registripidaja osakuomanikule väljamakse esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmisel § 43¹ lõikes 2 sätestatud väljamakse tähtpäeval, korraldades vajaduse korral osakute tagasivõtmise.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

(6) Fondipensioni väljamakse ja ühekordse väljamakse puhul korraldab registripidaja pensionifondi osakute tagasivõtmise vastavalt fondipensioni või ühekordse väljamakse avaldusele selle esitamisele järgneva kuu, kvartali viimase kuu või pensioniaasta viimase kuu 15. kuupäevast kuni 20. kuupäevani, lähtudes õigusaktidest, pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi deponitoriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust.

(7) Ühekordse väljamakse ja fondipensioni väljamaksete tegemisel võetakse aluseks osaku puhasväärtus osakute tagasivõtmise päeval.

(8) Kui osakuomanik omandab pensionifondi osakuid pärast fondipensioni kokkuleppimist või tema pensionikontol on osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, võetakse need osakud arvesse järgmise väljamakse tegemisel väljamakse aluseks olevate osakute arvu leidmisel.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 52⁶. Pensiõni investeerimiskontolt väljamaksete tegemise kord

(1) Kui isikul on raha pensiõni investeerimiskontol, teeb registripidaja ühekordseid väljamakseid ja käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakseid käesolevas seaduses sätestatud korras, lähtudes pensiõni investeerimiskonto avanud krediitiasutusega sõlmitud lepingust.

(2) Väljamakse tehakse pensiõni investeerimiskontol oleva summa ulatuses. Pensiõni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara ulatuses väljamakse saamiseks on isik kohustatud finantsvara võõrandama, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud lõpetama.

(2¹) Enne käesoleva seaduse § 52⁴ lõike 4 esimeses lauses nimetatud ühekordse väljamakse avalduse esitamist teavitab isik talle pensiõni investeerimiskonto avanud krediitiasutust soovist taotleda kogumispensiõni saamiseks ühekordne väljamakse.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.01.2022]

(3) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud ühekordse väljamakse tegemisel kannab registripidaja isikule kogu tema pensiõni investeerimiskontol oleva summa, kui isik ei ole määranud teisiti. Ühekordne väljamakse tehakse § 52⁵ lõikes 6 nimetatud ajavahemikus.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 01.01.2022, osaliselt muudetud [RT I, 28.12.2020, 1]]

(3¹) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud osalise väljamakse pensiõni investeerimiskontolt korraldab isikule registripidaja viie tööpäeva jooksul pensiõni investeerimiskonto avanud krediitiasutuselt vastava summa ja § 52⁴ lõike 4 kolmandas lauses sätestatud andmete saamisest arvates vastavalt õigusaktidele ja registripidaja poolt isikule pensiõni investeerimiskonto avanud krediitiasutusega sõlmitud lepingule.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.01.2022]

(4) [Kehtetu -RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 01.01.2022]

(5) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakset on isikul õigus taotleda üksnes juhul, kui ta on kogu pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandanud, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud lõpetanud ja vastav raha on pensioni investeerimiskontole laekunud.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tingimust ei kohaldata pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara suhtes, mille võõrandamine, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu lõpetamine, ei ole finantsvara teise osapoole suhtes pankrotimenetluse algatamise, krediidasutuse suhtes väljakuulutatud moratooriumi või kriisilahendusmenetluse algatamise, kindlustusandjale kehtestatud erirežiimi või õigusaktides sätestatud muu tagajärgedelt sarnase sündmuse või toimuva tõttu seaduse kohaselt võimalik. Nimetatud põhjuste äralangemise järel pensioni investeerimiskontole laekuva raha suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud.

(7) Kui isiku pensionikontole laekub raha pärast käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakset ja tal ei ole tekkinud õigust ega kohustust tasuda makset, teeb registripidaja isikule väljamakse esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmisel § 43¹ lõikes 2 sätestatud väljamakse tähtpäeval.
[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

3. peatükk

TÄIENDAV KOGUMISPENSION

1. jagu

Üldsätted

§ 53. Üldsätted

(1) Täiendava kogumispensioni saamiseks omandab isik vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmib kindlustusandjaga täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2) Isik võib samaaegselt omada ja omandada mitme erineva vabatahtliku pensionifondi osakuid ja sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepinguid ühe või mitme kindlustusandjaga.

(2¹) Isiku eest võib vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks teha sissemakseid ja tasuda täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu kindlustusmakseid tema tööandja.
[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2²) Tööandja ei või sissemaksete tegemise või kindlustusmaksete tasumise tingimusena esitada nõuet, et töötaja, teenistuja või juhtimis- või kontrollorgani liikme staaž ületab kolme aastat või tema miinimumvanus ületab 21 aastat.
[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 21.05.2018]

(3) Täiendav kogumispension makstakse välja käesolevas seaduses, vabatahtliku pensionifondi tingimustes ja täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus sätestatud tingimustel ja korras.

(4) Registripidajal on õigus saada Sotsiaalkindlustusametilt andmeid käesoleva seaduse kohaselt vabatahtliku pensionifondi osakuid omandanud töövõimetuspensionäride kohta ja töötukassalt andmeid isikute kohta, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime, järgmistel juhtudel:

1) väljamakse tegemisel vabatahtlikust pensionifondist tulumaksuseaduse § 21 lõike 4 punkti 1 kohaldamiseks;

2) väljamakse tegemiseks vabatahtlikust pensionifondist, millest väljamaksete tegemine on käesoleva seaduse § 60 lõikes 2 sätestatu kohaselt pensionifondi tingimustes seotud osakuomaniku osalise või puuduva töövõimega;

3) käesoleva seaduse §-s 64 sätestatu alusel pensionifondi osakute tagasivõtmiseks lepingu sõlmimisel.
[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

2. jagu

Vabatahtlik pensionifond

§ 54. Sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi

(1) Sissemaksete tegemisel vabatahtlikku pensionifondi omandab isik oma sissemakse, samuti tema eest tööandja poolt tehtud sissemakse suurusele vastava arvu vabatahtliku pensionifondi valitseja poolt väljalastavaid osakuid.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(1¹) Kui vabatahtlikul pensionifondil on mitut liiki osakuid, määrab isik, millist liiki osakuid hakkab ta sissemaksete eest omandama. Kui isiku eest teeb vabatahtlikku pensionifondi sissemakseid tema tööandja, võib selle, millist liiki osakuid isik tööandja sissemaksete eest omandab, määrata tööandja.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(1²) Isiku taotlusel on tööandja, kes tegi tema eest sissemakseid, kohustatud talle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis selgitama, millised on võimalused sissemaksete tegemise jätkamiseks pärast töölt lahkumist ja õigused seoses omandatud vabatahtliku pensionifondi osakutega, ning soovitava kaaluda lahendusi, mis võimaldavad osakutele vastavat summat kasutada eelkõige pensionieas.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 21.05.2018]

(2) Sissemaksed vabatahtlikku pensionifondi tehakse investeerimisfondide seaduse §-s 55 sätestatud osakute väljalaskehinnaga.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(4) Isikule, kellele ei ole avatud pensionikontot käesoleva seaduse §-s 17 sätestatu alusel, avab registripidaja vabatahtliku pensionifondi osakute arvestamiseks pensionikonto kontohalduri poolt talle esitatud pensionikontot omada sooviva isiku kirjaliku või kirjalikku taasesitamist võimaldava taotluse alusel. Pensionikontot avada sooviva isiku isikusamasuse tuvastab isikut tõendava dokumendi alusel kontohaldur.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.05.2018]

(5) Isik võib pensionikonto avamiseks esitada taotluse isiklikult otse registripidajale, kui:

1) talle on e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse nõuete kohaselt välja antud sertifikaat digitaalallkirja andmiseks ning taotlus esitatakse digitaalallkirjaga registripidaja veebilehe kaudu, kasutades selleks määratud tarkvararakendust, või

2) tema isikusamasus tuvastatakse registripidaja ja kontohalduri vahelise kokkuleppe kohaselt asjakohaste organisatsiooniliste ning riist- ja tarkvaraliste vahenditega ning taotlus esitatakse kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.05.2018]

(6) Pensionikonto omanik on kohustatud viivitamata teavitama kontohaldurit või registripidajat igast muudatusest oma pensionikonto avamisel esitatud andmetes. Kontohaldur edastab andmete muudatused viivitamata registripidajale.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.05.2018]

§ 54¹. Vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse ja asjakohasuse hindamine

[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(1) Pensionifondivalitseja peab enne vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks või vahetamiseks isikule soovitusel andmist hindama pensionifondi osakute sobivust isikule (edaspidi *sobivuse hindamine*), et veenduda nende vastavuses isiku riskitaluvusele ja kahjumi kandmise võimele. Sobivuse hindamisel peab kindlaks tegema isiku:

1) investeerimisalaste teadmiste ja kogemuste olemasolu, et selgitada välja, kas isik mõistab vabatahtliku pensionifondi osakute omandamisega kaasnevaid riske;

2) investeerimiseesmärgid ja rahalised võimalused ning investeringu soovitava kestuse.

[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(2) Kui pensionifondivalitseja ei anna isikule soovitusi vabatahtliku pensionifondi osakute kohta, peab ta hindama vaid nende osakute asjakohasust isikule (edaspidi *asjakohasuse hindamine*). Asjakohasuse hindamisel peab kindlaks tegema isiku investeerimisalaste teadmiste ja kogemuste olemasolu, et selgitada välja, kas isik mõistab vabatahtliku pensionifondi osakute asjakohasust ja tema huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.

[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(3) Pensionifondivalitseja hoiatab isikut, kui:

1) saadud andmete alusel on põhjust arvata, et vabatahtliku pensionifondi osakud ei ole isiku jaoks asjakohased;

2) isiku esitatud teave ei ole piisav või isik on jätnud teabe esitamata, mistõttu ei ole võimalik hinnata vabatahtliku pensionifondi osakute asjakohasust ja tema huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.

[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(4) Pensionifondivalitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hoiatuse esitada standardvormis.
[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(5) Pensionifondivalitseja ei või kaasa aidata vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse või asjakohasuse hindamiseks vajaliku teabe esitamata jätmisele. Pensionifondivalitsejal on õigus vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse või asjakohasuse hindamisel tugineda isiku esitatavale teabele, välja arvatud juhul, kui pensionifondivalitseja teadis või pidi teadma, et teave on aegunud, ebatäpne või mittetäielik.
[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(6) Pensionifondivalitseja ei pea hindama vabatahtliku pensionifondi osakute asjakohasust isikule, kui isik on ise avaldanud soovi omandada vabatahtliku pensionifondi osakuid ja pensionifondivalitseja on isikut hoiatanud, et sellisel juhul ei nõuta vabatahtliku pensionifondi osakute asjakohasuse hindamist ning isiku huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.
[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(7) Pensionifondivalitseja ei pea hindama vabatahtliku pensionifondi osakute sobivust ega asjakohasust, kui vabatahtliku pensionifondi valib ning sissemakseid sellesse pensionifondi hakkab isiku eest tegema üksnes tema tööandja.
[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(8) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka kontohaldurile, kui vabatahtliku pensionifondi osakuid pakub kontohaldur, samuti isikule, kes tegutseb fondivalitseja või kontohalduri nimel.
[RT I, 17.11.2017, 3- jõust. 01.10.2018]

(9) Kui isik esitab vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks või vahetamiseks avalduse otse registripidajale, ei pea registripidaja hindama nende osakute sobivust ega asjakohasust isikule. Registripidaja hoiatab isikut, et temalt ei nõuta vabatahtliku pensionifondi osakute sobivuse ega asjakohasuse hindamist ning isiku huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.
[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

§ 55. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise alused

(1) Käesolevas paragrahvis ning käesoleva seaduse §-des 56 ja 57 sätestatud tingimustel ja korras võib ühe vabatahtliku pensionifondi osakuid vahetada üksnes teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu.

(2) Vabatahtliku pensionifondi osakuid saab vahetada tööandja pensionifondi osakute vastu, kui selle tingimuste kohaselt on osakuomaniku tööandja sellesse tööandja pensionifondi sissemakseid tegev tööandja.

(3) Kui vabatahtliku pensionifondi tingimustes on sätestatud vanus, millest alates on väljamaksed osakuomanikule lubatud, või väljamaksete tegemine on seotud osakuomaniku töövõimega, saab sellist liiki osakuid vahetada üksnes teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu, mille suhtes kehtivad sarnased või rangemad väljamaksete tingimused.

(4) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 23 lõigetes 2–4 ja §-s 26 kohustusliku pensionifondi osakute vahetamise kohta sätestatud.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

§ 56. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise tingimused

(1) Tööandja pensionifondi osakute suhtes võib pensionifondi tingimustes ette näha piiranguid:

- 1) korraga vahetatavate osakute arvule;
- 2) osakute vahetamise sagedusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piiranguid ei ole lubatud kohaldada tööandja pensionifondi osakute suhtes, mille osakuomanik ei ole enam sellesse pensionifondi sissemakseid tegeva tööandja töötaja, teenistuja ega tema juhtimis- ja kontrollorgani liige.

(3) Teiste vabatahtlike pensionifondide tingimustes ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangute kehtestamine lubatud.
[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

§ 57. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise kord

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamiseks peab osakuomanik esitama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse kontohaldurile või registripidajale.
[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada;
- 3¹) osakute liik, mille vahetamist osakuomanik taotleb, kui pensionifondil on mitut liiki osakuid; [RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]
- 4) osakute arv, mille vahetamist osakuomanik taotleb;
- 5) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib omandada;
- 5¹) osakute liik, mida osakuomanik soovib omandada, kui pensionifondil on mitut liiki osakuid; [RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]
- 6) muud pensionifondi tingimustes ja õigusaktides ettenähtud andmed;
- 7) avalduse esitamise kuupäev;
- 8) osakuomaniku allkiri.

(3) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise korraldab registripidaja pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist. [RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

(4) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamisel makstakse pensionifondivalitsejale osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ja prospektis ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmistasu ja väljalasketasu, kusjuures tagasivõtmistasu suurus võib erineda sõltuvalt vahetatavate vabatahtliku pensionifondi osakute omandamise ajast. [RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tasude arvutamisel rakendatakse investeerimisfondide seaduse §-des 55, 56 ja 65 sätestatud. [RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

§ 58. Vabatahtliku pensionifondi osakute pärimine ja tagasivõtmine

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on pärijal õigus nõuda kõigi päritud osakute või nendest osa kandmist pärija pensionikontole või osakute tagasivõtmist. [RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

(2) Osakute tagasivõtmiseks esitab pärija kontohaldurile või registripidajale avalduse ja pärimistunnistuse. [RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(4) [Kehtetu -RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

§ 59. Vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine juriidilise isiku nõudel

(1) Juriidilisest isikust pärijal on õigus iga tema poolt päritud osaku kohta nõuda rahalise väljamakse tegemist nõude esitamise päeva tagasivõtmishinna ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saab pärija esitada ühe aasta jooksul pärast seda, kui on tõestatud pärimistunnistus tema pärimisõiguse kohta, aga mitte hiljem kui kümme aastat pärast pärandi avanemist. [RT I 2010, 38, 231- jõust. 01.07.2010]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul väljanõudmata raha jääb pensionifondi ja vastavad osakud tühistatakse.

§ 60. Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist

(1) Vabatahtlikust pensionifondist tehakse osakuomanikule väljamakseid käesolevas jaos ja pensionifondi tingimustes sätestatud korras. [RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(2) Vabatahtliku pensionifondi tingimustega võib sätestada, millisest vanusest alates on osakuomanikul õigus väljamaksetele vabatahtlikust pensionifondist, samuti selle, kas osakuomanikul on õigus väljamaksetele osalise või puuduva töövõime korral. Õigus käesoleva seaduse §-s 60¹ sätestatud täiendava fondipensioni väljamaksetele tekib, kui osakuomanikul on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmiseni jäänud viis aastat, samuti siis, kui osakuomanikul on tuvastatud puuduv töövõime. [RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(3) Vabatahtlikust pensionifondist tehakse osakuomanikule väljamakseid investeerimisfondide seaduse §-s 56 nimetatud osakute tagasivõtmishinnaga, arvestades sama seaduse §-s 59 sätestatud.

(4) Väljamakseid ei tehta, kui vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse § 57 või 173 alusel peatatud.

(5) Vabatahtliku pensionifondi likvideerimise korral tehakse väljamakseid vastavalt investeerimisfondide seaduse §-s 178 sätestatule.

(6) Vabatahtliku pensionifondi osakute pärimise korral tehakse väljamakseid käesoleva seaduse §-des 58 ja 59 sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

§ 60¹. Täiendav fondipension

(1) Osakuomanik võib kõigist vabatahtlikest pensionifondidest, mille osakud talle kuuluvad, täiendada kogumispensioni saamiseks kasutada fondipensioni (edaspidi *täiendav fondipension*).

(2) Täiendava fondipensioni tähtaeg määratakse aastates täiendava fondipensioni avalduse esitamise kuule järgneva kuu 1. kuupäevast arvates. Vaikimisi määratakse täiendava fondipensioni tähtaeg väljamaksete kokkuleppimise ajal osakuomaniku vanusele vastavate üle-eelmise kalendriaasta kohta Statistikaameti avaldatud meeste ja naiste keskmiselt elada jäänud aastate alusel ümardatuna täisaastateks.

(3) Osakuomanik võib määrata täiendavale fondipensionile käesoleva paragrahvi lõike 2 teises lauses sätestatust lühema või pikema tähtaja.

(4) Kas väljamakseid tehakse kord kuus, iga kolme kuu tagant või kord aastas, määrab osakuomanik. Kui väljamakseid tehakse iga kolme kuu tagant või kord aastas, tehakse väljamakse valitud sagedusele vastaval viimasel kuul.

(5) Väljamaksete aluseks olev osakute arv leitakse iga kord enne väljamakse tegemist, jagades osakuomanikule kuuluvate osakute arvu veel jäänud väljamaksete arvuga, arvestades täiendavale fondipensionile määratud tähtaega ja valitud väljamaksete sagedust.

(6) Kui osakuomanikul on mitme vabatahtliku pensionifondi osakuid, leitakse käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatu kohaselt iga pensionifondi kohta osakuomanikule kuuluvate osakute arv, mis väljamakse tegemisel tagasi võetakse. Arvesse ei võeta vabatahtlikku pensionifondi, mille osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(7) Registripidaja korraldab vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmise ja osakuomanikule väljamakse tegemise iga täiendava fondipensioni väljamakse kuu 15. kuupäevast kuni 20. kuupäevani, lähtudes valitud väljamaksete sagedusest, õigusaktidest, vabatahtliku pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi depositeeriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust.

(8) Kui täiendav fondipension on juba kokku lepitud ja osakuomanik omandab vabatahtliku pensionifondi osakuid või tema pensionikontol on vabatahtliku pensionifondi osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, võetakse need osakud arvesse järgmise väljamakse tegemisel selle aluseks olevate osakute arvu leidmisel.

(9) Täiendava fondipensioni väljamaksmine lõpetatakse:

1) pärast osakuomanikule kuuluvate viimaste osakute tagasivõtmist ja talle vastava väljamakse tegemist;

2) osakuomaniku surma korral või

3) osakuomaniku vastava avalduse esitamise korral.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

§ 60². Täiendava fondipensioni avaldus

(1) Täiendava fondipensioni saamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse, milles märgitakse:

1) isiku nimi;

2) isiku isikukood;

3) isiku kontaktandmed;

4) isiku pangakonto number ning vajaduse korral selle krediidasutuse ärinimi, aadress ja muud pangaülekande tegemiseks vajalikud andmed, kus pangakonto on avatud;

5) täiendava fondipensioni tähtaeg;

6) väljamaksete tegemise sagedus;

7) avalduse esitamise kuupäev;

8) isiku allkiri.

(2) Täiendava fondipensiooni maksmise lõpetamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse, milles märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3, 7 ja 8 nimetatud andmed.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil.

(4) Registripidaja keeldub täiendava fondipensiooni maksmise lõpetamise avalduse vastuvõtmisest, kui avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele. Registripidaja keeldub täiendava fondipensiooni avalduse vastuvõtmisest, kui:

- 1) avalduse on esitanud isik, kellel ei ole avalduse esitamiseks õigust;
- 2) registripidajale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis kehtestatud nõuetele;
- 3) isik juba kasutab väljamaksete saamiseks täiendavat fondipensiooni.

(5) Avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur edastab veateate viivitamata avalduse esitanud isikule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud veateade peab sisaldama:

- 1) avalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;
- 2) avalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

§ 61. Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist

[Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

3. jagu

Täiendava kogumispensiooni kindlustusleping

§ 62. Täiendava kogumispensiooni kindlustusleping

(1) Täiendava kogumispensiooni kindlustusleping (edaspidi käesolevas jaos *leping*) on käesolevas seaduses sätestatud kohustuslike tingimustega kindlustusleping, milles on sätestatud kindlustatud isikule kindlustuspensiooni väljamaksmine alates lepingus määratud tähtajast.

(2) Lepingu sõlmimise õigus on Eestis kindlustustegevusega tegelemise õigust omaval kindlustusandjal, kellel on annuiteedi tegevusluba.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

§ 63. Lepingu kohustuslikud tingimused

(1) Kindlustusvõtja ja kindlustatu võib olla üksnes füüsiline isik.

(2) Kindlustusvõtja on lepingu alusel kohustatud tasuma kindlustusmakseid seaduses ja lepingus ettenähtud korras. Kindlustusvõtja eest võib kindlustusmakseid tasuda tema tööandja. Alates lepingus sätestatud tähtpäeva saabumisest tekib kindlustusandjal kohustus maksta kindlustuspensiooni lepingus sätestatud korras.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(2¹) Isiku taotlusel on tööandja, kes tasus tema eest kindlustusmakseid, kohustatud talle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis selgitama, millised on võimalused kindlustusmaksete tasumise jätkamiseks pärast töölt lahkumist ja õigused seoses sõlmitud täiendava kogumispensiooni kindlustuslepinguga, ning soovitava kaaluda lahendusi, mis võimaldavad kindlustussummat kasutada eelkõige pensionieas.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 21.05.2018]

(3) Kindlustuspensiooni maksmist võib alustada kas lepingus sätestatud tähtajal (edaspidi käesolevas paragrahvis *pensiooniiga*), kuid mitte enne, kui kindlustusvõtjal on jäänud riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensiooniikka jõudmiseni viis aastat, või kindlustusvõtja puuduva töövõime korral alates puuduva töövõime tuvastamisest.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(4) Kindlustuspensiooni makstakse perioodiliselt, mitte harvem kui kord kolme kuu järel kuni kindlustusvõtja surmani, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti.

(5) Kindlustusvõtjal on õigus leping üles öelda igal ajal kuni pensioniea saabumiseni.

(5¹) Kindlustusvõtjal on õigus täiendava kogumispensiooni saamiseks:

- 1) kasutada ülesöeldud lepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest kindlustusvõtja teise lepingu või uue sõlmitud lepingu kindlustusmakse tasumiseks;

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

2) kasutada ülesõeldud lepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

(5²) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud summasid kindlustusvõtjale välja ei maksta ja ülesõeldud lepingu kindlustusandja kannab vastavalt lepingu kogu tagastusväärtuse või osa tagastusväärtusest lepingus ettenähtud tähtaja jooksul, kuid mitte hiljem kui kaks kuud pärast lepingu ülesütleamise avalduse saamist, kindlustusvõtja sõlmitud teise lepingu kindlustusmaksena selle lepingu sõlminud kindlustusandjale või kooskõlastatult kindlustusvõtja valitud vabatahtliku pensionifondi fondivalitsejaga kindlustusvõtja sissemaksena vabatahtlikku pensionifondi.

[RT I, 29.03.2012, 1- jõust. 30.03.2012]

(5³) Käesoleva paragrahvi lõikes 5² sätestatud võib lepingu lõppemisel kohaldada kindlustusvõtja soovil ka selle lepingu alusel väljamaksmisele kuuluva kindlustuspensioni suhtes.

[RT I, 31.12.2016, 3- jõust. 10.01.2017]

(5⁴) Kindlustusandja võib välistada ülesõeldud lepingu tagastusväärtuse kindlustusvõtjale väljamaksmise ja sätestada lepingu tingimustes tagastusväärtuse ülekandmise käesoleva paragrahvi lõikes 5² sätestatu kohaselt kindlustusvõtja sõlmitud teise lepingusse, mille tagastusväärtuse suhtes kehtivad samasugused nõuded, või tema valitud vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks, mille arvelt ei tehta väljamakseid enne pensioniikka jõudmist.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

(5⁵) Käesoleva paragrahvi lõikes 5⁴ sätestatud juhul on kindlustusvõtjal õigus lisaks tagastusväärtuse ülekandmisele muuta leping kindlustusmaksavaks.

[RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 13.07.2017]

(6) Lepingust tulenevad varalised õigused ei või olla laenu tagatiseks või muul viisil koormatud.

(7) Lepingu sõlmimisel võivad pooled kokku leppida üksnes tingimustes, mis ei ole vastuolus käesolevas seaduses sätestatuga.

(8) Kindlustusvõtja surma korral tehakse tema poolt määratud soodustatud isikule väljamakseid vastavalt täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus kindlaks määratud tingimustele.

§ 64. Osakute tagasivõtmine lepingu sõlmimisel

(1) Osakuomanik võib lepingu käesolevas seaduses sätestatud tingimustel sõlmida temale kuuluvate vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmisel nende osakute tagasivõtmishinna eest.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(1¹) Kui vabatahtliku pensionifondi tingimustes on ette nähtud, et osakuomanikule hakatakse väljamakseid tegema pärast teatud vanusesse jõudmist või juhul, kui osakuomanikul on osaline või puuduv töövõime, on osakute tagasivõtmine lepingu sõlmimiseks lubatud, kui osakuomanik vastab nimetatud tingimustele.

[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 06.07.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Lepingu sõlmimine käesolevas jaos sätestatud tingimustel ei ole lubatud, kui vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel peatatud.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(4) Osakute tagasivõtmisel osakuomanikule vabatahtlikust pensionifondist väljamakseid ei tehta.

§ 65. Osakute tagasivõtmise kord

(1) Osakute tagasivõtmiseks esitatakse avaldus järgmiselt:

- 1) kindlustusandja, kelle suhtes kohaldatakse väärtpaberite registri pidamise seaduse § 37¹ alusel kontohalduri staatust, esitab avalduse registripidajale;
- 2) vabatahtliku pensionifondi osakuomanik esitab avalduse kontohaldurile.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) nende osakute liik, mille tagasivõtmist osakuomanik lepingu sõlmimiseks taotleb, kui pensionifondil on mitut liiki osakuid;

- 4) nende osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik lepingu sõlmimiseks taotleb;
- 5) selle kindlustusandja nimi, kellega osakuomanik soovib lepingut sõlmida;
- 6) muud pensionifondi tingimustes ja õigusaktides ettenähtud andmed;
- 7) avalduse esitamise kuupäev.

(3) Osakute tagasivõtmise ning lepingus ettenähtud kindlustusmakse ülekandmise kindlustusandjale korraldab registripidaja kooskõlastatult kindlustusandjaga pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kaks kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.
[RT I, 26.06.2017, 1- jõust. 01.09.2018]

4. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 66. Makse maksmise kohustuse rakendamine ja valikuavalduse esitamise erisused aastatel 2002–2010 [RT I, 03.01.2019, 1- jõust. 13.01.2019]

(1) Kohustusliku kogumispensioni makset ei pea tasuma isikud, kes on sündinud enne 1983. aasta 1. jaanuari.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutel on õigus maksta kohustusliku kogumispensioni makset ja omandada kohustusliku pensionifondi osakuid, kui nad on esitanud valikuavalduse hiljemalt:

- 1) 2002. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1942–1956;
- 2) 2003. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1957–1961;
- 3) 2004. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1962–1964;
- 4) 2005. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1965–1967;
- 5) 2006. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1968–1970;
- 6) 2007. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1971–1973;
- 7) 2008. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1974–1976;
- 8) 2009. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1977–1979;
- 9) 2010. aasta 31. oktoobril – isikud, kes on sündinud aastatel 1980–1982.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.
[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikul tekib kohustusliku kogumispensioni makse tasumise õigus ja kohustus valikuavalduses märgitud kohustuslikku pensionifondi alates valikuavalduse esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist tingimusel, et valikuavaldus on esitatud hiljemalt 31. oktoobril. Ajavahemikul 1. novembrist kuni 31. detsembrini valikuavalduse esitanud isikul tekib makse tasumise kohustus alates ülejäämise aasta 1. jaanuarist.

(5) Kui valikuavaldus on esitatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimuste kohaselt, kuid registripidaja on saanud valikuavalduses märgitud andmed pärast valikuavalduse esitamise aasta 31. oktoobrit, tekib kohustusliku kogumispensioni makse tasumise õigus ja kohustus andmete saamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist.

(6) Esitatud valikuavaldust ei saa tagasi võtta. Kuni makse tasumise kohustuse tekkimise aastale eelneva aasta 31. oktoobrini võib isik oma valikuavaldust muuta.

(7) Kohustatud isikul, kes on sündinud 1983. aastal, on õigus ja kohustus tasuda kohustusliku kogumispensioni makset alates 2002. aasta 1. juulist.

(8) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima Eesti väärtpaberite keskregistrit, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isiku eest tehakse käesoleva seaduse § 66¹ lõikes 2 nimetatud täiendavaid sissemaksmeid kohustuslikku pensionifondi käesoleva seaduse § 66¹ lõikes 2 nimetatud hüvitise maksmise perioodil hüvitise määramisest arvates, kuid mitte enne valikuavalduse esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuari tingimusel, et valikuavaldus on esitatud ja valikuavalduses märgitud andmed on registripidajale laekunud 31. oktoobriks.
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(10) Käesolevas seaduse §-s 44 sätestatud õigused laienevad kõigile pensionivahendite ülekandmise taotlustele, mis on esitatud pärast 2004. aasta 1. maid.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 66¹. Täiendava sissemaksme tegemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavat sissemaksmeid ei tehta nende laste kohta, kes on sündinud enne 2013. aasta 1. jaanuari.

(2) Kohustatud isikule, kes saab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kasvatamise eest vanemahüvitist (edaspidi *hüvitis*) perehüvitiste seaduse alusel, eraldatakse riigieelarvest kohustuslikku pensionifondi sissemaksete tegemiseks täiendavalt 1% hüvitise summast iga sündinud lapse kohta.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(3) Kui kohustatud isikul tekib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kasvatamise ajal õigus vanemahüvitisele perehüvitiste seaduse § 34 lõike 10 alusel ning talle jätkatakse vanemahüvitise maksmist seoses teise lapse kasvatamisega, tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse kohta täiendavaid sissemakseid käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud määras kuni vanemahüvitisele õiguse lõppemiseni seoses selle lapse kasvatamisega, kuid teise lapse kasvatamise eest määratud vanemahüvitise suurusest.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022, osaliselt muudetud [RT I, 31.03.2022,1]]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud täiendavaid sissemakseid pensionifondi tehakse kohustatud isiku eest hüvitise maksmise perioodil hüvitise määramisest arvates.

(5) Täiendava sissemakse eest omandab kohustatud isik käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 sätestatud pensionifondi osakuid.

(6) Sotsiaalkindlustusamet on kohustatud kontrollima isikukoodi järgi, kas käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud hüvitise saaja on kohustatud isik, arvutama kohustatud isikule makstavalt hüvitiselt täiendava sissemakse suuruse lõikes 2 sätestatud määras, kandma täiendava sissemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile deklaratsiooni.

(7) Sotsiaalkindlustusamet on kohustatud andma isikule, kelle eest tehti käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud täiendavaid sissemakseid, isiku nõudmisel tõendi täiendavate sissemaksete kohta järgneva aasta 1. veebruariks.

(8) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:
1) käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud [deklaratsiooni vormi](#);
2) käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud [tõendi vormi](#).
[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 67. Kohustusliku kogumispensioni makse tasumine füüsilisest isikust ettevõtja poolt

Füüsilisest isikust ettevõtjast kohustatud isik tasub kohustusliku kogumispensioni makset alates 2004. aasta ettevõtlustulust.

§ 67¹. Maksete tasumise kohustuse ajutine peatamine ja vähendamine aastatel 2009–2011 [RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 01.07.2020]

(1) 2009. aasta 1. juunist kuni 2010. aasta 31. detsembrini makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt makset ega käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud täiendavat sissemakset ei tasuta.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja tasub 5/12-lt 2009. aastal saadud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult (edaspidi *ettevõtlustulu*) makset käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määras. 2010. aastal saadud ettevõtlustulult füüsilisest isikust ettevõtja makset ei tasu.

(3) 2011. aastal makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt on käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määr 1%.

(4) Kohustatud isikul on 2009. aasta 1. oktoobrist kuni 30. novembrini õigus esitada kontohaldurile või registripidajale avaldus maksete tegemiseks. Kontohaldurile võib viimase nõusolekul esitada kirjalikke avaldusi alates 2009. aasta 1. augustist. Esitatud avaldust tagasi võtta ei saa.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduses märgitakse käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1, 2 ja 8–11 sätestatud andmed. Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ ja § 16 lõigetes 1–8 sätestatud. 2009. aasta 1. augustist kuni 30. septembrini esitatud kirjalike avalduste andmed edastab kontohaldur registripidajale esimesel võimalusel. Avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduse esitanud isiku puhul tehakse alates 2010. aasta 1. jaanuarist makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras sissemakseid. Nimetatud isiku puhul ei kohaldata alates 2010. aasta 1. jaanuarist käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

§ 67². Makse määra ajutine tõstmine

(1) Kohustatud isikul on 2013. aasta 15. maist kuni 15. septembrini õigus esitada kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud makse määra ajutise tõstmise avaldus makse tasumiseks määras 3%. Esitatud avaldust tagasi võtta ei saa.

(2) Makse määra ajutise tõstmise avalduse esitanud isik maksab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määras makset avalduse esitamise aastale järgneval neljal aastal makstud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt.

(3) Makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise õigust ei ole aastatel 1942–1954 sündinud kohustatud isikul, kes esitas käesoleva seaduse § 67¹ lõikes 4 nimetatud avalduse.

(4) Makse määra ajutise tõstmise avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 67¹ lõike 5 esimeses ja teises lauses sätestatud. Avalduse vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud makse määra ajutine tõstmine lükkub aasta võrra edasi, kui 2012. aasta ja sellele järgneva vastava aasta sisemajanduse koguprodukti nominaalkasv on väiksem kui 5%. Makse määra ajutist tõstmist ei rakendata hiljem kui 2017. aastast.

(6) Lõikes 5 nimetatud juhul kehtestab makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise uue tähtaja [Vabariigi Valitsus](#) määrusega makse määra ajutise tõstmise rakendumise aastale eelneva aasta 15. aprilliks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 5 kohast makse määra ajutise tõstmise avalduse esitamise tähtaja edasilükkamist ei kohaldata käesoleva seaduse § 67¹ lõike 4 alusel avalduse esitanud isikute suhtes, kes on sündinud 1955. aastal või hiljem.

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

§ 67³. Maksete tasumise kohustuse ajutine peatamine 2020. aasta 1. detsembrist kuni 2021. aasta 31. augustini

(1) Kohustatud isikul on 2020. aasta oktoobris õigus esitada kontohaldurile või registripidajale avaldus maksete mittetegemiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduses märgitakse käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1, 2, 10 ja 11 sätestatud andmed. Andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil ning avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõikes 5¹ ja §-s 16 sätestatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitanud isik oma 2020. aasta 1. detsembrist kuni 2021. aasta 31. augustini saadud käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt makset ei tasu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitanud isik käesoleva seaduse § 7 lõikes 2¹ sätestatud makset oma ettevõtluskontole 2020. aasta 1. detsembrist kuni 2021. aasta 31. augustini laekunud summadel ei tasu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitanud füüsilisest isikust ettevõtja oma 1/12-lt 2020. aastal ja 2/3-lt 2021. aastal saadud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult makset ei tasu.

(6) 1961. aastal või hiljem sündinud kohustatud isikule eraldatakse riigieelarvest kohustusliku kogumispensionari sissemaksete tegemiseks aastatel 2023 ja 2024 täiendavalt tema 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini tasutud maksete kahekordne summa, mis on korrutatud kõigi kohustuslike pensionifondide keskmise osakute puhasväärtuse kasvuga perioodil 2020. aasta 1. juulist kuni 2022. aasta 31. detsembrini.

(7) 1961. aastal või hiljem sündinud isikule, kellele tehakse aastal 2021 või 2022 kohustusliku kogumispensionari väljamakse, makstakse täiendavalt riigieelarvest tema 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini tasutud maksete kahekordne summa. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata väljamakse suhtes, mida tehakse kohustatud isiku pärijale või isikule, kellel on käesolevas seaduses sätestatu kohaselt õigus kohustuslikule kogumispensionile.

(8) [Valdkonna eest vastutav ministervõib](#) kehtestada määrusega käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 nimetatud maksete tasumise täpsema korra.

[RT I, 21.04.2020, 1- jõust. 01.07.2020]

§ 68. Pensionifondi osakute vahetamise erisus

(1) Kohustusliku pensionifondi osakuid võib käesolevas seaduses sätestatud korras vahetada alates 2005. aasta 1. jaanuarist.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakute osaliseks vahetamiseks võib avaldusi esitada alates 2011. aasta 1. augustist.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 28.02.2011]

(3) Registripidajale 2010. aasta 1. novembrist kuni 2011. aasta 31. juulini esitatud kohustusliku pensionifondi osakute vahetamise avalduse alusel vahetatakse avaldusel märgitud pensionifondi osakud teise pensionifondi osakute vastu 2011. aasta 1. septembril.

[RT I, 18.02.2011, 1- jõust. 01.08.2011]

§ 68¹. Uude pensionifondi ja pensioni investeerimiskontole sissemaksete tegemise erisused

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(1) Kui kohustatud isik on 2010. aasta 1. novembrist kuni 2011. aasta 31. juulini esitanud registripidajale avalduse sissemaksete tegemiseks uude pensionifondi, asendab registripidaja pensionifondi, kuhu kohustatud isik on teinud sissemakseid, uue pensionifondiga kolme tööpäeva jooksul 2011. aasta 1. augustist arvates.

(2) Sissemaksete tegemiseks pensioni investeerimiskontole saab käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud valikuavaldust esitada ja sissemakseid pensioni investeerimiskontole teha alates 2021. aasta 1. septembrist. Kuni nimetatud kuupäevani tehakse sissemakseid üksnes valikuavalduses märgitud pensionifondi või valikuavalduse puudumise korral registripidaja poolt loosiga määratud pensionifondi.

(3) Valikuavalduse puudumise korral hakatakse sissemakseid käesoleva seaduse § 19 lõike 3 esimeses lauses sätestatu kohaselt tegema 2021. aasta 1. septembril või hiljem avatud pensioni investeerimiskontole, millega koos avati isikule § 17 lõike 5 teises lauses sätestatu kohaselt ka pensionikonto.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 69. Päritud kohustusliku pensionifondi osakute kasutamise seotud tähtajad

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

Käesoleva seaduse § 29 lõike 1 ja § 30 lõike 1 alusel tehtavaid väljamakseid kohustuslikest pensionifondidest ei tehta enne 2007. aasta 1. jaanuari. Nimetatud lõigetes sätestatud tähtaegu arvestatakse sel juhul alates 2007. aasta 1. jaanuarist.

§ 69¹. Pensioni investeerimiskonto avamise ja pensioni investeerimiskontoga seotud vahetustehingute erisused

(1) Käesoleva seaduse §-s 3¹ nimetatud pensioni investeerimiskontot ei saa avada enne 2021. aasta 1. aprilli.

(2) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 2 nimetatud vahetustehingu tegemiseks saab §-s 25 nimetatud vahetamise avaldust esitada hakata alates 2021. aasta 1. aprillist.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 70. Väljamaksete erisused

(1) Käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pensionilepingut ei sõlmita, §-s 42 sätestatud fondipensioni ei lepita kokku ja §-le 43 vastavat väljamakset kohustuslikest pensionifondidest ei tehta enne 2009. aasta 1. jaanuari.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmine käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud juhul on lubatud alates 2008. aasta 1. jaanuarist.

[RT I 2008, 48, 269- jõust. 14.11.2008]

(3) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamaksed tehakse 2021. aastal septembri jooksul ning 2022. aastal jaanuari, mai ja septembri jooksul.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(4) Alates 2021. aasta 1. jaanuarist puudub kindlustusandjal kohustus jaotada enne nimetatud kuupäeva sõlmitud pensionilepingute kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele kasumit. Käesolevas lõikes sätestatud kohaldatakse 2020. aastal ja hiljem tekkinud kasumi kohta.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(5) Käesoleva seaduse § 52³ lõikes 3 sätestatud tähtajaga fondipensioni saab kokku leppida alates 2021. aasta 1. jaanuarist. Seni määrab fondipensioni tähtaja osakuomanik.

[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

(6) Enne 2020. aasta 6. novembrit kokku lepitud fondipensioni väljamakseid tehakse, arvestades fondipensioni kokkuleppimisel määratud fondipensioni arvestuslikku kestust ja valitud osakute piirmäära.

[RT I, 28.12.2020, 1- jõust. 02.01.2021]

§ 70¹. Pensionilepingu tagastusväärtuse arvutamise erisused

Enne 2018. aasta 1. jaanuari sõlmitud pensionilepingu tagastusväärtus ei või olla väiksem selle lepingu tulevaste rahavoogude:

- 1) nüüdisväärtusest, mille arvutamisel on kasutatud lepingu garanteeritud intressimäära ning millest võib maha arvata lepingu ülesütleamise tasu, ega
 - 2) nüüdisväärtusest, mille arvutamisel on kasutatud kindlustustegevuse seaduse § 45 lõikes 3 kehtestatud riskivaba intressikõverat ning millest võib maha arvata lepingu ülesütleamise tasu.
- [RT I, 03.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

§ 71. Väljalasketasu piirmäär

Kuni 2007. aasta 1. jaanuarini ei või pensionifondi osakute väljalasketasu määr olla suurem kui 3%.

§ 72. Kogumispensionide seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 72¹. Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava tulu arvutamine 2013. aastaks

Sotsiaalkindlustusamet arvutab käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu 2013. aastaks 2011. aasta sotsiaalmaksu andmete alusel sama paragrahvi lõike 2 kohaselt hiljemalt 2013. aasta 10. jaanuariks.

[RT I, 02.07.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 72². Püsiva töövõimetusega isik

Isikul, kellel on tuvastatud täielik töövõimetus riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel, loetakse käesoleva seaduse § 40 lõikes 1¹, § 60 lõikes 2 ja § 63 lõikes 3 sätestatud puuduva töövõime tingimus täidetuks.

[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

§ 72³. Valikuavalduse esitamise erisused aastal 2020

(1) Ajavahemikul 1970–1982 sündinud isikul, kes ei esitanud valikuavaldust käesoleva seaduse § 66 lõikes 2 sätestatud tähtpäevaks, tekib õigus maksta kohustusliku kogumispensioni makset ja omandada kohustusliku pensionifondi osakuid, kui ta esitab valikuavalduse ajavahemikus 2020. aasta 1. jaanuarist kuni 30. novembrini.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(3) Valikuavalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuda kohustusliku kogumispensioni makset alates 2021. aasta 1. jaanuarist.

(4) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima pensioniregistrist, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset.

(5) Käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavaid sissemaksmeid tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isiku eest lapse kohta, kes on sündinud 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(6) Lapse kohta, kes on sündinud ajavahemikul 2020. aasta 1. juulist kuni 31. detsembrini, on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikul õigus valida käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavate sissemaksete tegemise ja riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹ punkti 2 alusel makstava pensionilisa vahel.

(7) Täiendavate sissemaksete tegemise taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud avaldus.

[RT I, 03.01.2019, 1- jõust. 13.01.2019]

§ 72⁴. Enne 2021. aasta 1. jaanuari sõlmitud pensionileping

(1) Kindlustusvõtjal on õigus enne 2021. aasta 1. jaanuari sõlmitud pensionileping üles öelda ja saada väljamakse lepingu tagastusväärtuse ulatuses. Käesolevas paragrahvis sätestatu kohase pensionilepingu ülesütleamise suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 52² lõigetes 1–4 sätestatud.

(2) Kindlustusandja teavitab hiljemalt 2021. aasta 15. jaanuaril vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kindlustusvõtjat tema pensionilepingu tingimuste muutumisest, sealhulgas kindlustusvõtja õigusest pensionileping üles öelda ja saada väljamakse lepingu tagastusväärtuse ulatuses ning pensionilepingu ülesütleamise avalduse esitamise tähtajast. Käesolevas lõikes sätestatud teave peab 2021. aasta 15. jaanuarist kuni 31. märtsini olema pensionilepingute kindlustusvõtjatele kättesaadav ka kindlustusandja veebilehel.

(3) Kindlustusvõtja esitab pensionilepingu ülesütleamiseks kindlustusandjale hiljemalt 2021. aasta 31. märtsil kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse.

(4) Kindlustusvõtja poolt ülesõeldud pensionileping lõpeb 2021. aasta 31. augustil. Kindlustusandja maksab pensionilepingus kokkulepitud tagastusväärtuse kindlustusvõtjale välja hiljemalt 2021. aasta 30. septembril.

(5) Kindlustusandjal on õigus loobuda alates 2022. aasta 1. veebruarist kehtima jäänud pensionilepingute alusel pensionimaksete tegemisest. Sel juhul hakkab kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele pensionilepingutes kokkulepitud suuruses pensionimakseid alates 2022. aasta 1. veebruarist tegema Sotsiaalkindlustusamet.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud pensionimaksete tegemise täpsemad tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(7) Kindlustusandja teavitab Rahandusministeeriumi hiljemalt 2021. aasta 31. mail pensionimaksete tegemisest loobumisest esitades isikute arvu, kellele jätkab käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel pensionimaksete tegemist Sotsiaalkindlustusamet, ning nende pensionimaksete aastase summa ja pensionilepingute tagastusväärtuste summa hinnangu 2021. aasta 30. novembri seisuga.

(8) Otsusest loobuda pensionimaksete tegemisest teavitab kindlustusandja hiljemalt 2021. aasta 31. mail Finantsinspektsiooni.

(9) Kindlustusandja teavitab hiljemalt 2021. aasta 15. juunil vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kindlustusvõtjaid, et alates 2022. aasta 1. veebruarist jätkab pensionimaksete tegemist kindlustusandja asemel Sotsiaalkindlustusamet, samuti kindlustusvõtja õigusest sellega mitte nõustuda ja pensionileping üles öelda ning lepingu ülesütlemise avalduse esitamise tähtajast. Käesolevas lõikes sätestatud teave peab 2021. aasta 15. juunist kuni 30. juunini olema pensionilepingute kindlustusvõtjatele kättesaadav ka kindlustusandja veebilehel.

(10) Pensionilepingu ülesütleamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud juhul esitab kindlustusvõtja kindlustusandjale hiljemalt 2021. aasta 30. juunil kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 sätestatu kohaselt üles öeldud pensionileping lõpeb 2021. aasta 31. augustil ja kindlustusandja maksab pensionilepingus kokkulepitud tagastusväärtuse kindlustusvõtjatele välja hiljemalt 2021. aasta 30. septembril.

(12) Kindlustusandja esitab hiljemalt 2021. aasta 31. augustil Rahandusministeeriumile täpsustatud käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud andmed.

(13) Kindlustusandja kannab nendes pensionilepingutes, mille alusel hakkab pensionimakseid tegema Sotsiaalkindlustusamet, kokkulepitud tagastusväärtused käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud määruises sätestatud korras riigieelarvesse 2022. aasta jaanuari jooksul.

(14) Kindlustusvõtjatele 2022. aasta jaanuaris pensionimaksete tegemise ja käesoleva paragrahvi lõikes 13 sätestatud summa riigieelarvesse kandmisega lõpevad pensionilepingud.

(15) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 11 nimetatud pensionilepingute tagastusväärtused arvutatakse 2021. aasta 31. juuli seisuga ning lõikes 13 nimetatud pensionilepingute tagastusväärtused 2021. aasta 30. novembri seisuga, võttes mõlemal juhul arvesse kõiki pensionimakseid, mida enne pensionilepingute lõppemist teeb käesolevas paragrahvis sätestatu kohaselt veel kindlustusandja.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 72⁵. Valikuavalduse esitamise erisused alates 2021. aastast

(1) Enne 1983. aasta 1. jaanuari sündinud isikul, kes ei ole esitanud valikuavaldust käesoleva seaduse § 66 lõikes 2 ega § 72³ lõikes 1 sätestatud tähtpäevaks, tekib õigus ja kohustus tasuda kohustusliku kogumispensioni makset, kui ta esitab valikuavalduse. Valikuavaldust saab esitada alates 2021. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(3) Valikuavalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuda kohustusliku kogumispensioni makset alates:

- 1) 1. jaanuarist, kui valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt eelmise aasta 31. juulil;
- 2) 1. maist, kui valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt eelmise aasta 30. novembril;

3) 1. septembrist, kui valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. märtsil.

(4) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima pensioniregistrist, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensionini makset.

(5) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud täiendavaid sissemaksid tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isiku eest lapse kohta, kes on sündinud päeval, kui valikuavalduse esitanud isikul tekkis kohustus tasuda makset, või hiljem.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikul on õigus lapse kohta, kes on sündinud kuni kuus kuud enne isikul makse tasumise kohustuse tekkimist, valida käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavate sissemaksete tegemise ja riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹punkti 2 alusel makstava pensionilisa vahel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud täiendavate sissemaksete tegemise taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud avaldus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikul tekib käesoleva seaduse §-s 27¹sätestatud alusel õigus makset mitte tasuda ja §-s 43¹sätestatud õigus raha välja võtta kümne aasta möödumisel käesolevas paragrahvis sätestatud alusel makse tasumise kohustuse tekkimisest.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 72⁶. Makse tasumise või tasumisest vabastamise ning raha väljavõtmise avalduste esitamise erisused

Käesoleva seaduse §-s 27¹ nimetatud makse tasumise või tasumisest vabastamise ning §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise avaldusi saab hakata esitama 2021. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 72⁷. Pensioniiga täiendava kogumispensionini korral

(1) Täiendava kogumispensionini korral rakendatakse käesoleva seaduse § 60 lõike 2 teises lauses ja § 63 lõikes 3 sätestatud pensioniiga kindlustusvõtja suhtes, kellega täiendava kogumispensionini kindlustusleping on sõlmitud, ja isiku suhtes, kes esmakordselt omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem.
[RT I, 22.12.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(2) Kindlustusvõtjal, kellel on täiendava kogumispensionini kindlustusleping sõlmitud, ja isikul, kes omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt enne 2021. aasta 1. jaanuari, on täiendava kogumispensionini korral pensioniiga 55 aastat.

(3) Kui täiendava kogumispensionini kindlustusleping sõlmitakse või vabatahtliku pensionifondi osakuid omandatakse käesoleva seaduse § 63 lõikes 5¹ või § 64 lõikes 1 sätestatud alustel, lähtutakse kindlustusvõtja suhtes täiendava kogumispensionini korral pensioniea kohaldamisel vastavalt tema esmakordselt sõlmitud pensionilepingu sõlmimise või vabatahtliku pensionifondi osakute esmakordse omandamise kuupäevast.

(4) Kui kõik isikule kuuluvad vabatahtliku pensionifondi osakud on tagasi võetud ja isik omandab hiljem uuesti vabatahtliku pensionifondi osakuid, loetakse selline osakute omandamine esmakordseks osakute omandamiseks käesoleva paragrahvi tähenduses.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

§ 72⁸. Analüüsikohustus

Rahandusministeerium koostab 2023. aastaks analüüsi käesolevas seaduses sätestatud kohustusliku kogumispensionini vabatahtlikuks muutmise mõjude kohta ning esitab vajaduse korral ettepanekud õigusaktide muutmiseks.
[RT I, 27.10.2020, 1- jõust. 06.11.2020]

5. peatükk

SEADUSTE MUUTMINE JA SEADUSE JÕUSTUMINE

§ 73.–§ 76.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 77. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. mail.

(2) Kuni käesoleva seaduse § 11 lõike 1 punktides 4 ja 5, § 12 lõikes 3, § 15 lõikes 2, § 16 lõikes 9, § 21 lõikes 9, § 35 lõikes 4, § 73 punktis 3 sätestatud sotsiaalmaksuseaduse § 11 lõikes 3 nimetatud õigusaktide kehtestamiseni lähtutakse käesoleva seaduse § 72 lõikes 2 nimetatud õigusaktides sätestatust, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

¹ – EL Nõukogu direktiiv 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3, muudetud: direktiiviga 76/580/EMÜ EÜT L 189, 13.7.1976, lk 13; direktiiviga 84/641/EMÜ EÜT L 339, 27.12.1984, lk 21; direktiiviga 87/343/EMÜ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 72; direktiiviga 87/344/EMÜ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 77; direktiiviga 88/357/EMÜ EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1; direktiiviga 90/618/EMÜ EÜT L 330, 29.11.1990, lk 44; direktiiviga 92/49/EMÜ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1; direktiiviga 95/26/EÜ EÜT L 168, 18.7.1995, lk 7; direktiiviga 2000/26/EÜ EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65; direktiiviga 2002/13/EÜ EÜT L 77, 20.3.2002, lk 17; direktiiviga 2002/87/EÜ EÜT L 35, 11.2.2003, lk 1);

– EL Nõukogu direktiiv 88/357/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks ja muudetakse direktiivi 73/239/EMÜ (EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1, muudetud: direktiiviga 90/618/EMÜ EÜT L 330, 29.11.1990, lk 44; direktiiviga 92/49/EMÜ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1);

– EL Nõukogu direktiiv 92/49/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega muudetakse direktiive 73/239/EMÜ ja 88/375/EMÜ (kolmas kahjukindlustuse direktiiv) (EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1, muudetud: direktiiviga 95/26/EÜ EÜT L 168, 18.7.1995, lk 7; direktiiviga 2000/64/EÜ EÜT L 290, 17.11.2000, lk 27; direktiiviga 2002/87/EÜ EÜT L 35, 11.2.2003, lk 1);

– Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT L 345, 19.12.2002, lk 0001–0051);

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/50/EL, mis käsitleb miinimumnõudeid liikmesriikidevahelise töötajate liikuvuse suurendamiseks täiendavate pensioniõiguste omandamise ja säilitamise parandamise teel (ELT L 128, 30.4.2014, lk 1–7);

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/2341 tööandja kogumispensioni asutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 354, 23.12.2016, lk 37–85).

[RT I, 28.12.2018, 1- jõust. 13.01.2019]